

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:14, Sayı:363, 17 Ekim 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKEREN HEMÜ WELATAN YEKBNİ BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKEREN HEMÜ WELATAN YEKBNİ BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKEREN HEMÜ WELATAN YEKBNİ

Hiçbir şey burjuvazinin yarasına merhem olamıyor

Burjuvazinin yarası ölümcüldür

Türkiye burjuvazisi, olağanüstü boyutlarda bir ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalıma doğru hızla ilerliyor. Çözemediği ekonomik sorunlar katlana katlana birikiyor. Çözüm olarak alınan kısmi önlemler yeni ve daha büyük sorunları beraberinde getiriyor.

Türkiye burjuvazisi, olağanüstü boyutlarda bir ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalıma doğru hızla ilerliyor. Çözemediği ekonomik sorunlar katlana katlana birikiyor. Çözüm olarak alınan kısmi önlemler yeni ve daha büyük sorunları beraberinde getiriyor.

Enflasyon oranı resmi rakamlarla bile yüzde 80'leri aştı. Yüzde yüze doğru hızla tırmanıyor. İşçilerin zorlu grevlerle elde ettikleri en iyi toplu sözleşmeler bile imzalandığının ertesi günü anlamını yitiriyor. Bu durum burjuvazinin o çok korktuğu "sosyal patlamaları" kapının eşğine getiriyor. Sabancı sorunu çok açık koydu: "Enflasyon düşmezse sosyal patlama olur".

Enflasyonun hızla ilerleyişi yalnızca işçi emekçi halkın değil, bazı açılardan burjuvazinin kendi ekonomik yaşamını da allak bullak ediyor. Özellikle iç ve dış borç ödemelerinde gerek ana parayı, gerekse faizi katlaya katlaya biriktiriyor. Bunun için Yüksek Planlama Kurulu geçen hafta yaptığı toplantılarda iç borçları dövizle ödeme planı üzerinde durdu.

Enflasyonun borçlanma maliyetleri üzerindeki etkisini azaltabilmek için, ödemelerin dövizle yapılması düşünülüyor. Bu karar uygulanırsa T.L. piyasadan yavaş yavaş çekilmeye başlayacak demektir. Sermayenin uluslararası düzeyde merkezileşmesi böyle olgularla daha çarpıcı bir biçimde kendini gösteriyor.

Burjuvazinin ekonomik bunalıma en kestirme çözümü zamlar ve vergiler biçiminde geliyor. Referandum öncesinde kısa bir süre ara verilen zamlar referandumun ertesi günü birbiri ardına sıralandı. Temel gıda maddelerindeki KDV oranı yüzde 3'ten yüzde 5'e yükseltildi. Ücretlilerle yapılan vergi iadesi sınırlandırıldı.

Son günlerde Özal, ekonomik konularda yoğun toplantılar yapıyor, yurt dışında temaslar kuruyor, yabancı şirketleri davet ediyor. Bir dizi ekonomik önlem alıyor. 11 Ekim günü Merkez Bankası'nda yapılan toplantıda da faizleri serbest bıraktı. Bununla dövizin aşırı yükselişini frenlemeyi ve enflasyonu bir miktar durdurabileceğini umuyor.

Ama bütün bu önlemler Türkiye burjuvazisinin temelde yatan sorununa merhem bile olamıyor. Finans-kapital iç pazarla yetenebilir durumda değildir. Dışa açılmak, emperyalistleşmek istiyor. Hem kendi darboğazından çıkabilmek için, hem de yükselen işçi sınıfı hareketinde buhari

biraz olsun boşaltabilmek için bugün buna şiddetle ihtiyacı var. Ama ne yazık ki bu alanda da burjuvazinin tuttuğu dallar elinde kalıyor.

Burjuvazinin siyasal yaşamı felç oluyor

Özal hükümeti, çözemediği sorunların altında eziliyor. Son referandumla aldığı ağır yenilgiyle, parti olarak da, hükümet olarak da çok güç kaybetti.

ANAP içindeki kanatların çatışması artıyor. Son kavgaya TRT konusunda oldu. TRT'nin yeni yöneticilerinden memnun olmayan eski MHP'li, MSP'li kutsal ittifakçı kanat TRT'ye sert eleştiriler getirdi ve işi TRT'den sorumlu devlet bakanı Adnan Kahveci'yi düşürme noktasına kadar götürdü.

ANAP tam bunu tartışırken ve kutsal ittifakçılar Kahveci hakkında örgüt soruşturması isterken DYP de aynı şeyi mecliste yaptı. Özal'ın ve Sungurlu'nun büyük çabalarıyla örgüt içi tartışma geçici olarak bastırıldı. Ancak bu konu bitecek gibi görünmüyor. Zaten bu bitse de, ANAP içinde her an kavgaya patlak verecek bir ortam varken yeni sorunlar sırada bekliyor.

Artık Özal'ın her attığı adımda önce sorun çıkıyor, sonra üstü külleniyor. Özal'ın referandumdan önce, referandumun sonucuna göre başbakanlıktan ve politikadan çekileceğini açıklaması da sorun olmuştu. Bize sormadan nasıl böyle bir karar verir diye ayaklananlar oldu. Taşar, "kongreyi toplanız" dedi.

ANAP'ın içini karıştıran bir başka konu da iki türlü seçim sistemi önerisi oldu. Bu öneriye ANAP içinde karşı çıkanlar oldu. Seçim işleri başkanı Veysel Atasoy "hangi akıllı düşünmüş bu sistemi" dedi. Tepkiler fazla olunca Özal dilini biraz yuvarlayarak, şimdilik inceliyoruz, uygulayacağız demedik dedi.

İki türlü seçim sistemi önerisine burjuva muhalefetten, ama özellikle bu yöntemin kurbanı olacak olan DYP'den büyük tepki geldi. SHP ise, karşısız ama boykot falan yapmayız dedi. Bu sistemin kendine de yarayabileceğini düşündü.

ANAP'ın tilkileri, sürekli oy kaybederek sürekli seçim kazanmanın yolunu her seçimde buluyorlar. Yüzde 36'lık oyla milletvekillerinin çoğunluğunu elde etmenin yolunu bulanlar, bundan sonraki seçimler için daha da garantili yollar arıyorlar.

İki türlü seçim sistemi şöyle: Birinci turda belli bir oranda, örneğin yüzde 50 oy alan aday kazanacak. Hiçbir aday belirlenen oranı tutturamazsa en çok oyu alan iki aday arasında ikinci tur seçim yapılacaktır. Bununla şu hesabı yapıyorlar: İlk turda DYP elenir, ANAP ve SHP kalır. İkinci turda DYP'nin oyları da ANAP'a gelir ve böylece seçim kazanılmış olur diye düşünüyorlar. SHP ve DYP, bu sistemin yasallaşmasına izin verirler, bu oyuna gelirlerse o zaman onlara ilelebet muhalefet müstahaktır.

İşçi sınıfının düzene yaptığı

sınıf savaşı yükseldikçe sola açılmak zorundadır. Ama bacakların arasının açılacağı maksimum bir sınır vardır. Bir noktada bacaklar ayrılır.

Burjuvalar yine kapişlar

Burjuvazinin ekonomik ve siyasal bunalımı, giderek daha sık bir biçimde skandallara, birbirlerine silah çekmeye, çatışmalara yol açıyor. Son zamanlarda aradarda gelen MİT, mafya skandallarının da açığa çıkardığı gibi burjuvazinin en "saygın" simaları, kapita-

yoruz, ama bizi fazla da ilgilendirmiyor. İşin bizim ilgilendiğimiz yanı burjuvaların birbirlerini yiyor olmalarıdır ve ekonomi çıkmazda olduğu sürece daha da çok yiyeceklerdir.

Burjuvazi bir yandan AT'ye girebilmek, işçi sınıfı ve emekçi halkta biriken buhari biraz boşaltabilmek kaygularıyla ufak tavizler veriyor. Örneğin, 1402'liklerin en sonunda görevlerine dönebileceklerini açıkladılar. YÖK'ün değişebileceğini söylediler.

Onde gelen finans-kapital örgütleri, son günlerde pek demokrat(!) kesildiler. TUSİAD'ın demokrasi çağrısı(!) şöyle:

"Gerçek demokrasi, 4-5 yılda bir defa oy verilip, aradaki süre zarfında herkesin sustuğu bir rejim değildir... Bir ülkede dernekleşme yoğunluğu demokraside alınan mesafenin göstergesidir." (Cumhuriyet, 30 Eylül 1988)

Ömer Dinçkök ekonomideki yeni önlemleri değerlendirirken "önlemler alınırken sokaktaki adam da düşünülmemeli" dedi.

TISK genel sekreteri Kubilay Atasayar da şunları söylüyor:

"Bugünkü ücret seviyesi içinde işçilerimizin pek çoğunun gerçek ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak olduğunu itiraf etmek durumundayız... Enflasyonun ölçüsünün altında bir ücret politikası, eğer izleniyorsa, izlenecek ise bize göre yanlıştır ve sosyal bazı sonuçları olabilir." (Cumhuriyet, 13 Ekim 1988)

Atasayar iğrenç bir demagojik yaklaşımla enflasyonun altında bir ücret politikası izlendiğini bilmiyormuş gibi davranıyor, topu başkalarının ayağına atıyor. Bu bir yana, son cümlesinde, işçileri düşünen(!) bu gözyaşartıcı tutumunun asıl nedeninin "sosyal bazı sonuçlar" korkusu olduğu açıkça ortaya çıkıyor.

Nitekim, bu korkuyla, devrimcilerle yönelik azgın saldırılara girişmeyi de ihmal etmiyorlar. Tuzla'da 4 kişinin bulunduğu bir otomobile MİT ve siyasi polisler ortak operasyonuyla ateş açtılar. 283 kurşun sıklırlar ve ölenlerin herbirinin üzerinde 20-25 mermi çıktı. Bu vahşi olay çok büyük tepki topladı ve önümüzdeki haftalarda daha iyi açığa çıktıkça daha da çok tepki toplayacaktır.

Finans-kapital temsilcilerinin "demokrasi" şampiyonluğunun(!), işçi dostu(!) geveziliklerinin de, devrimcilere kurşun sıkmasının da kaynağı aynı korkudur. İşçi sınıfımız kararlı ve sakin adımlarla düzenin üstüne gidiyor.

İşçi sınıfımız bu kez yenmeye kararlıdır. Hazırlıklarını ona göre yapıyor, adımlarını ona göre atıyor. Haydi yoldaşlar, işçi sınıfının en temel ihtiyacı olan komünist örgütlenmemizi hızlandıralım, yaygınlaştıralım.

Nezihe Dalyan

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 613 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İlle de baskı ve işkence edebiyatı

İşçinin Sesi gazetesi yazı kuruluna, "İşçi sınıfının hareketi, bağında olumsuz ve olumlu öğeleri taşıyarak gelişmeye devam ediyor. İşçi hareketi halen kendiliğindenci bir karakter taşıyor. Sendika ağaları işçi hareketinin bu durumundan yararlanarak toplu sözleşme ve grevleri satmayı, gelişen hareketi parçalayıp etkisizleştirme ve gücünü ortaya koymasını şimdilik de olsa başarıyor. Faşist gericiлик ve hükümet grev yasaklarını genişletme, gösterileri yasaklama cesaretini bulabiliyor. İçinde bulunduğu krizin yüklerini işçi ve emekçilerin sırtına yıkma politikasında ısrar edebiliyor.

"Bütün bu olumsuzluklara karşın, işçi sınıfı içinde hoşnutsuzluklar derinleşmeye, işçi hareketi yaygınlaşmaya, güç toplamaya devam ediyor." Ve devamı...! (Devrimin Sesi, sayı 66, s.5)

Gazetenizin 21 Ağustos 1988 tarihli 360. sayısında "Artık yeter" başlıklı, B.Efeoglu imzalı ve 13. sayfasında yer alan ve Devrimin Sesi'ni eleştiren yazınıza değinmek istiyorum.

Devrimci dürüstlüğüme dayanarak size ve yazarınız B.Efeoglu'na yanıt vermeye çalışacağım. Ayrıca gönderdiğim yazının aynısına İşçinin Sesi'nde yer verirsiniz sevinirim. Yazıma yer vermenizde sakınca bulamıyorum. Demokrasi olgusunu özümseyenler yer verir kanısındayım.

Okuru olduğum Devrimin Sesi'nden öyle bir cümle alarak gazetede yayınlayıp onu güya bir eleştiri konusuymuş gibi kitlelere yansıtmanız ne

DUYURU

Değerli yoldaşlarımız, okuyucularımız, gazetemizin bu sayısı, elimizde olmayan nedenlerle iki hafta geç çıktı. Özür dileriz.

İşçinin Sesi

Bilen yoldaş, o'nu ilk tanıdığımız yıllardaki parti adıyla Marat yoldaş 18 Ekim 1902'de doğdu. Genç bir komünist olarak İstanbul'da Haliç parti örgütüne katıldı. O günden başlayarak yaşamını Türkiye işçi sınıfına, TKP'ye adanmış. Partinin çeşitli kademelerinde, Komünist Enternasyonal'de çeşitli görevler aldı. 1970'li yılların başlarında TKP Genel Sekreteri oldu.

Yakup Demir yoldaşın başlattığı partiyi yeniden canlandırma atılımında en önde yürüdü. Yakup Demir yoldaşın başlangıçta yanlış koyduğu, cephe sorununu öne çıkaran, parti örgütlerinin güçlendirilmesini ikinci plana iten politikayı değiştirdi. Herşeyden önce partinin yeniden örgütlenmesi gerektiğini, parti örgütlerinin güçlenmesini, yığınlarla bağ kurmayı öne koydu. 1974 yılında yayına başlayan Atılım gazetesini örgütlenmenin temeli olarak gördü.

Türkiye'nin o gün içinde bulunduğu ortamın da etkisiyle TKP hızla güçlendi. Bu süreçte, Bilen yoldaş, bazı yoldaşlarıyla başbaşa

derece devrimci dürüstlüktür. Şunu belirteyim B.Efeoglu Devrimin Sesi'ni bir daha okursa iyi olacak. Eğer yine anlayamazsa gelsin beraber okuyalım. Çünkü D.S.'deki yazıyla B. Efeoglu'nun yazısı arasında bağlantı kurmak mümkün değil. Yazınızda neyi belirtmek istiyorsunuz, onu anlamak çok zor gerçekten.

Yazınızdaki olay gerçek değildir, yani D.S.'ye ait değildir. D.S.'ye ait olsa bile yine ben savunurum. Bakınız yazınıza...!

"Durum böyleyken devrimci örgütlerin işkence, baskı diye tutturmaları, burjuvazinin ekmeğine yağ sürüyor."

Böylesi bir mantık reformistler ve anti-komünistlere aittir. Devrimciler ve komünistler böylesi mantığın düşmanlarıdır.

Faşist devletin 8 yıldır işçilere, emekçilere, devrimci, komünist ve ilerilerle yaşattığı o karanlık dönemi, o zulmü, işkenceyi, idamları, kurşuna dizmeleri, sömürüyü ve zamları protesto ederek kitlelere duyurmak eğer burjuvaziye yağ çekmekse, sizin (Devamı 15. sayfada)

Cansız gövdesi resimlerde kalan, devrimci ruhu TKP'de yaşayan

Bilen yoldaşımız 86 yaşında

TKP saflarına girdiğimizde ilk ustamız, partimizin 7. Genel Sekreteri Bilen yoldaşımızı 86. yaş gününde saygıyla anıyoruz. O'nun devrimci yanını savaşımızda yaşıyoruz.

yaptığı görüşmelerinde, Merkez Komite'deki sağ eğilime dikkat çekiyor, Merkez Komite'nin güçlenmesinden, sağ eğilimin etkisiz kılınması gereğinden söz ediyordu. Partinin devrimci bir politika izlemesinin, ülkenin içinde bulunduğu somut koşullara uygun örgütlenmesinin zorunluluğunu vurguluyordu.

Bilen yoldaş, Lenin'in ülkesine, Lenin'in

partisine yürekten bağlıydı. Sovyetler Birliği'ne, sovyet sistemine bağlılığı, sevgiyi de, aynı zamanda gerektiğinde yanlışların eleştirilebileceğini de ondan öğrendik. Ta o yıllarda bazı yoldaşlarıyla yaptığı görüşmelerinde SBKP yöneticilerinin oportünist eğilimlerinden söz eder, özellikle genç yoldaşların kulaklarını bükmedi.

Bilen yoldaşın

öngörülerini, O'nun o günlerde öngördüğünden kat kat fazlasıyla gerçekleşti. Bilen yoldaş yanılmadı. Ama, tüm bunları çok öncelerden görmesine karşın, açık bir tavır almadı, alamadı. Kendinde o gücü göremedi. Oportünist eğilimlerine karşı uyarıda bulunduğu SBKP yönetiminin basıncına karşı koyamadı, partinin devrimci kadrolarına, devrime yüz çevirdi.

Doğrusuyla, yanlışıyla Bilen yoldaş, Türkiye komünist hareketinin en önde gelen isimlerindendi. Partimiz tarihinin önemli bir döneminde en sorumlu görevi üstlendi. Partimizin atılım yıllarında onun çok büyük, çok önemli katkıları oldu.

O'nun doğru, devrimci görüşlerini, politik deneyimlerini öğrendik. O yolda yürüdük. Ne yazık ki o bizimle gelmedi. Sovyetler'in basıncına boyun eğdi. Belki de yaş nedeniyle, bu basınca karşı çıkamayıp, onun karşısında geriledi. Yanlışlarını, doğru olmayan görüşlerini, kendi likidatör amaçlarına oportünist görüşlerine dayanak eden Partizan kligiyle yoluna devam etmeyi yeğledi.

TKP saflarına girdiğimizde ilk ustamız, partimizin 7. Genel Sekreteri Bilen yoldaşımızı 86. yaş gününde saygıyla anıyoruz. O'nun devrimci yanını savaşımızda yaşıyoruz. Bilen yoldaşımızı ömrünün son günlerinde onursuzluğa iten, kendi batak yollarına sürükleyen reformist likidatörlerden hesap sormaya and içiyoruz.

Dünya halkından Che'ye bin selam

Arjantinli genç bir tıp öğrencisi Ernesto Guevera. Halkını tanımak için, ülkesini ve ateş üstündeki ülkeleri dolaştı. Peru'da devrimcilerle hapis yattı. Cezaevinden çıkıp Ekvator'a gitti. Avukat Ricardo Roja ile tanışması, Venezuela'ya gitmesini önledi.

Guatemala'da devrimci hükümetin saflarında yer aldı. Devrimci Arbez hükümetinin yıkılmasıyla birlikte Meksika'ya geçti. Küba'lı devrimcilerle, Castro ile tanıştı.

O dipdiri bir arayış Dipdiri bir patlayıcıydı 87 patlayıcıyla birlikte 25 Ekim 1956'da Elinde hekim çantasıyla

Kırk dökük Granma'ya bindi.

Devrime susamış 87 kişi 37 gün denizle boğuştu Meksika'dan Küba kıyılarına vardı

Kıyıları kuşatılmıştı 87 patlayıcıdan 77'si söndü

"Hey dinle!" Bir elinde hekim çantası Yanıbaşında kurşun dolu kutu Çevrende ölüm

Ve nefes almayan 77 çemberi dostun

Ernesto hekim çantasını bıraktı. Kurşun dolu sandığı aldı.

10 Kişi ile Sierra Maestra dağlarına vardı.

Sol yanında Castro "Burası Sierra Maestra ise Devrimi kazandık" dediğinde

Ernesto yeni mesleğinin coşkusıyla Gülümsedi

Devrimci savaşımın en önündeydi Sosyalist Küba'yı kuranlardandı

1961'de tüm görevlerini, Küba halkına ve Castro'ya veda mektubunu bırakarak kayıplara(!) karıştı. Dünya basımında adı birkaç kez öldüye çıktı. 1966 yılının ocak

ayında Havana'da toplanan üç kıta konferansına gönderdiği mektupla sesi bir kez daha duyuldu. "İki, üç hatta daha fazla Vietnam" şiarıyla Boliviya'da devrimci savaş örgütlediği anlaşıldı.

7 Ekim 1967 gecesi Huguera yakınlarında pusuya düşürüldü. 8 Ekim sabahı yaralı olarak yakalandı. 9 Ekim 1967 günü öğle üzeri faşist devletin çavuşu Mario Terzan'ın karabinasından boşalan kurşunlarla öldü.

"Hey dinle!" Güneşin kıpkızıl ışınları altında Yatan 40 yaşındaki Patlayıcı dolu yüreği "İki üç daha fazla Vietnam" diye atan Binbaşı Ernesto Ölmedi

Yeni yeni ateşler sarıyor Ülkeleri Dünyanın dört bir yanı yangın

Telaş içinde itfaiyeciler "Hey dinle!" Enternasyonalistisn Yükselen ateşlerde Kıpkızıl gülüşünle Yeniden doğuyorsun. Ozan Öncü

Faşizm teorisine yeni katkılar var

Bir eylül sabahı ve hâlâ uyanamayanlar

Resmilerin yandaşları, önce faşizmi uygulanan şiddetle ölçüyorlardı. Bu başlı başına yanlışti. Ama şimdi uygulanan da değil, uygulanma potansiyeli olan şiddetle ölçmeye başladılar. Faşizm var demek için bunca esneklik neden? Burjuva demokrasisi, şiddet uygulama potansiyeli bile olmayan bir gül bahçesi mi?

TSİP'li Çağatay Anadol'un aylık *Abece* dergisinin Eylül 88 tarihli 30. sayısında "Bir Eylül sabahı..." başlıklı bir yazısı çıktı. Bu kişinin yazısında, faşizme ilişkin olarak, "rejim hakkında en basit ve en temel kıstas budur" diye sunulan görüşler şunlar:

"İçerde kitleleri yoksullaştırmak, yurdun varını yoğunu habire aleyhimize bozulan döviz kurları ile dışarıya satmak. Bu arada bir avuç sermayedarın bu sürecin devasa balını yemesi. Bu sistem demokrasi içinde yürür mü?..."

"... Bu ekonomi politikasının tekabül ettiği rejimin adı faşizmdir."

Evet, bu tür kemer sıkma politikalarının demokrasi altında yürümesi zordur. Ama bilimsel olunacaksa, bunlara tekabül eden rejim ille de faşizmdir demek, faşizmi böyle tanımlamak da gerçekte çok zordur. Bunlara tekabül eden, istikrarsızlık içinde debelenen, ayaklanma ve yıkılma tehdidi altında can çekişen, başaşağı giden güdük bir burjuva demokrasisi de olabilir.

Nitekim, Anadol'un değindiği ekonomi politikaları orta kuşak kapitalist ülkelerin hemen tümünde yürürlüktedir. Oysa bu ülkelerin çoğunluğunda şu sıralarda faşizm yoktur. Bunca mürekkep yalamış yazar, gözünün ucuyla pratiğe baksa, desteksiz attığını belki de farkına varırdı.

Çağatay Anadol faşizmi kanıtlamaya şöyle devam ediyor:

"Peki ama faşizm azgın bir kurütür, durmadan sağa sola saldırır, paça kapar, et koparır, diş gösterir. Yo hayır. Faşizm gereği kadar tazyikte bulunur. Siyasette gereksiz

şiddete yer yoktur. Demokratik haklarının tadına varmış bir halkı kuzu haline getirmek için gereken şiddet farklıdır. Önemli olan rejimin şiddet kullanma olanağını sorgusuz sualsiz elinde tutabilmesidir. İnsanların bazı hakları ayrılmaz bir parçaları olarak değil yukarıdan izin verildiği oranda ve ölçüde kullanıyor olmalarıdır..."

Bu kadarı da fazla doğrusu! Bunlar önce faşizmi uygulanan şiddetle ölçüyorlardı. Bu başlı başına yanlışti. Ama şimdi uygulanan da değil, uygulanma potansiyeli olan şiddetle ölçmeye başladılar. Faşizm var demek için bunca esneklik neden? Burjuva demokrasisi, şiddet uygulama potansiyeli bile olmayan bir gül bahçesi mi?

Uygulanan şiddetin azaldığını bunlar kendileri de görüyorlar. Ama bu kez de bunu faşizmin çözümlüğüne değil de, halkın geriliğine bağlamaya kalkıyorlar. Halka düpedüz hakaret ediyorlar, hakaret edilmeyi hak ediyorlar.

Nitekim bugün Çağatay Anadol'un konumunda olup da faşizmden söz etmek, ya onun korkusunu içinden atamayanların ya da faşizmle halkı korkutup, eylemlerden vazgeçirip, "demokratik" diye sunulan burjuvaların, Demirel'lerin vb. kuyruğuna takmaya çalışanların işidir.

Türkiye halkı faşizm geldiğinde de korkmadı, bugün de korkmuyor. Her savaşın bir bedeli vardır. O gün yenildi ve daha iyi bir savaşa tutuşması gerektiğini öğrendi. Kendini yeniledi. Faşizmi çözdü darmadağın etti. Yarın da bu çürümüş kapitalizmi mezarına gömecektir.

Ç. Anadol yazısının sonlarına doğru tamamen iflas ediyor.

Yığınlara küsen, güvenmeyen kendi kendini yiyen bir gariban haline geliyor:

"Mustafa Gülmez, karakol borusuna asılı olarak bulundu da ne oldu?"

"*Toplumsal Kurtuluş* dergisinin başyazarı, yayın yönetmeni, yazarı, yazı işleri müdürü, avukatı, içeri atıldı da ne oldu?"

"Ankara'ya gelen iki genel sekretere tüm dünyanın gözü önünde vahşi bir işkence uygulandı da ne oldu?"

"Daha geçenlerde sendikacı Mustafa Dilmen'e Ankara'da işkence yapıldı da ne oldu?"

Kıyamet mi koptu? Hükümet mi düştü? Büyük yürüyüşler mi yapıldı? Bunların hiçbiri olmadı. Rejim pişkin pişkin gerindi o kadar. Neden hiçbir

şey olmadı? Çünkü rejim demokrasi değil."

Biz de sana soralım Ç. Anadol. Ne bekliyordun? Yoksa hain Yağcı'ların "demokrat" Ozal hükümetiyle gizli pazarlıklar sonucu beyaz bayraklarla ülkeye gelip burjuvazi tarafından devlet konuğu olarak karşılanmalarını mı? Ama görmüyor musun, bu senin "anti-faşist savaş kahramanlığına" gölge düşürür, oyunu bozardı.

Kaldı ki rejimin faşist olduğunu belirtmek için Anadol'un ileri sürdükleri, burjuva demokrasisinde de sık sık rastlanan özelliklerdir. Amerika'da polis sorgusuz sualsiz takır takır adam öldürüyor. İngiltere'de yüzlerce insan polis suçlamasından aylarca

hapiste yatıyor. Akşam karakola girenin hiçbir hastalığı olmamasına rağmen sabaha ölüsünün çıkmayacağını hiçbir garantisi yoktur. Türkiye'de 4 TKP/ML üyesine Türk polisi 283 kurşun sıkıp delik deşik etti. Bir İngiliz şömürgeci olan Cebelitarık'da İngiliz Gizli Servisi 3 IRA militanını dünyanın gözü önünde kalbura çevirdi. Yalnızca birinin vücudunda 80 kurşun çıktı.

Kıyamet mi koptu? Dünya halkı ayağa mı kalktı? Thatcher pişkin pişkin aklanmadı mı? Faşist mi bunlar?

Çağatay Anadol "Bir Eylül Sabahı..."'nı bilenlerden ama hâlâ uyanamayanlardan. Onlar uyanıkları zaman, atı alan işçi sınıfı Üsküdar'ı geçmiş olacak.

Mehmet Erenler

Özür diliyorlar ama halk affetmeyecektir

İşkenceci faşistler korku içinde

Korkun, faşistler korkun! Bu günler iyi günleriniz. Yarın Türkiye işçi sınıfından köşe bucağ kaçacaksınız!

Oniki Eylül'den sorumlu generaller, albaylar vb. son dönemlerde gazetelerde rahatsızlıklarını yansıtan demeçler veriyorlar. İkinci pişmanlık yasası sanki onlar için çıkartıldı. Geçmişte yaptıkları için halktan habire özür diliyorlar.

Evren bu rahatsızlığını şu şekilde dile getiriyor:

"... Bana faşist diyorlar. Bunu da sizlerin takdirine bırakıyorum. 12 Eylül'de görev yapan şerefli komutanlarımıza saldırıyorlar, çamur atıyorlar, kirletiyorlar." (*Tercüman*, 7 Ekim 1988)

Aynı demecinde Evren kendisinin "zavallı bir cumhurbaşkanı" olduğunu söyleyerek af dileyiyor. Bir başka demecinde de alışkın olduğu tehdit uslubu içinde konuşuyor ama zavallı durumunu ağlayarak dile getiriyor.

"Terörist örgütler, yıkıcı, bölücü kaynaklar, ideolojik amaçlı yayın faaliyetlerini halen yoğun bir şekilde devam ettirmektedirler. Başta ben olmak üzere devletin çeşitli kademelerinden insanları sistemli şekilde karahyorlar." (*Milliyet*, 5 Ekim 1988)

Eski albay, 12 Eylül döneminde Mamak cezaevinde müdürlük yapmış, Raci Tetik de son dönemlerde bunalım içine girmiş. Sinirleri bozuk durumda olan Raci Tetik itiraflarda bulunarak şöyle söylüyor:

"Ben bir işkenceciyim. İnsanlara işkence yaptım. İşkence yaptıklarımdan özür dilemek için gazeteye ilan vermek istiyorum... Pohpohlayıp kullandılar beni..."

Faşist albaylar, generaller etekleri tutuşmuş şekilde suçlarını affettirmeye çalışıyorlar. Kendilerini acındırıyorlar. Kabuslar görerek uyanıyorlar. Evren rüyasında yılanlar görüyor, Raci Tetik'e doktoru "Mamak'ı hatırlamadan yaşa" diyor. Yaşamları

şimdiden kabuslarla dolu. Yarınları ne olacak acaba?

İşte Raci Tetik'in cevabı: "Peşimi bırakabileceklerini sanmıyorum..."

Evet kendileri de çok iyi biliyorlar ki yaptıklarının hesabı sorulacak. Bunlar vicdan azabı çektikleri için böyle huzursuz değiller. Dönem değişti ve siyasal hareket bir yön kazandı. Kendilerini asıl korkutan budur.

Evren bunun bal gibi farkında ve bu konuda görüşlerini şöyle dile getiriyor:

"...Vatandaş siyasal olgunluğa erişti... Neyin iyi neyin kötü olduğunu biliyor..."

Doğru, "vatandaş" neyin iyi neyin kötü olduğunu artık biliyor.

Geride bıraktığı faşizm yılları, kendisinden alıp götürdüklerinin yanı sıra, ona büyük bir deneyim de kazandı. Şimdi bu generalin karşısında, geçmişten edindiği deneyimlerle, bir daha o kötü günleri yaşamamaya ve halka da yaşatmamaya kararlı bir işçi sınıfı yürüyor. Siyasal olgunluk işte buradan yayılıyor.

Yarın işçi sınıfı halka işkence edenlerden hesap soracaktır. Faşist generaller, albaylar vb. bunun rahatsızlığını duyuyorlar. Bu nedenle rüyalarına yılanlar giriyor. Bu nedenle sinirleri bozuk durumda yüzlerinin bir tarafı seyriyor. Korkun, faşistler korkun! Bu günler iyi günleriniz. Yarın Türkiye işçi sınıfından köşe bucağ kaçacaksınız!

Zeliha Küçükçetin

Birlik bağışmaları sizler içindir baylar:

“Bütün partilerin likidatörleri birleşiniz!”

İşçi sınıfının birliği bu reformist likidatörlere rağmen gerçekleşecektir. Bu birlik, işçi sınıfının, komünistlerin, devrimci Marksistlerin reformist likidatörlere, küçük burjuva aydınlarına karşı kesin utkusu üzerinde yükselecektir.

H.Sarıca

Sol yayınların bazılarında bir konu büyük tantanalara işleniyor. Yer gök “birlik” bağışmalarıyla inliyor. Oldukça duygulu(!) yazılar da çıkıyor. Küçük burjuva reformizmi, küçük burjuvazinin duygularına sesleniyor. Duygulu(!), cıvıllı sözler kazındığında, altından burjuva kuyrukçuluğu tüm çıplaklığıyla sınıyor.

İşçi sınıfında, emekçi halkta hoşnutsuzluk kabarmaya, yığınlar hareketlenmeye başladığında böyle oyunlar hep tezgahlana geldi. Amaç açık. İşçi sınıfını, emekçi halkı reformizmin peşine takabilmek. Burjuvazinin egemenliğini, kapitalizmi olabildiği kadar daha yaşatabilmek.

Reformist likidatörler nasıl bir birlik istiyorlar?

“Birlik, birlik” diye bağışan bu bayların bugüne değin yazdıklarına bir göz attığımızda gerçek amaçlarını görmek hiç de zor olmuyor.

Neler diyorlar: “Sınıf savaşı uygularız.” “Türkiye’de öyle pek yakın bir zamanda devrim görülmüyor. Şimdi bazı reformlar için çalışılmalıdır.” “Dante’yi, Shakespeare’i, Goethe’yi, Tolstoy’u, Dostoyevski’yi, Çehov, Dickens, Balzac’ı okumamışsam devrim yapmak benim neyime” vb. vb.

Devrimden tamamen vazgeçmenin, onu küçümsemenin, işçi sınıfına, halka hiç güvenmemenin kendi ağızlarıyla itirafından başka birşey değil bu saçmalıklar.

Bu bayların birlikten anladıkları, tekkeci, likidatör benzerleriyle biraraya gelmekse, bizim buna, “ne alçak sesle, ne de yüksek sesle” diyecek birşeyimiz kesinlikle yok. Aslında geç bile kaldılar. “1978’den beri ‘sosyalist birlik’ politikasını ‘bilimsel’ bir şekilde savunup”, nihayet “bir programa bağladılar”.

Ancak, bu yaratılan birlik tantanasıyla amaçlanan likidatörlerin birliği değildir. Devrimci unsurları da, kendi reformist birlikleri içinde eritmek istiyorlar. Bu amaçla, taraftarlarına moral vermek, kendilerini olduklarından büyük gösterebilmek için laf cambazlıkları yapıyorlar.

“TİP + TSİP + TKP (Partizan kligi-İ.S.) üç örgütün toplamı anlamına asla gelmez. Bu birlik, yüzlerce binlerce gözle görülmeyen, elle tutulmayan ama varlığı da tartışılmayan... örgütün ve insanın diyen insanın... ölçülerimize vurduğumuzda henüz kavrayamadığımız bir üst bileşimin adıdır.”

Bu mide bulandırıcı birlik edebiyatına kanalar, bunu alkışlayanlar da olmuyor değil. Lenin böyle durumlarda soruna çok daha farklı bakıyor:

“Siyasal aritmetikte tüm ‘muhafe’f’ unsurlarının basit toplamından biraz daha karmaşık şeyler vardır.

Kaypak ve ihanet içinde olan muhafe’feti, gerçekten savaşı devrimci unsurlarla toplamak her zaman artı sonuç vermez. Çoğu zaman aksi olduğu görülür.” (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.11, s.156)

Bizim reformist likidatör “birlik”çilerimizin amacı da, bazı devrimcilerle reformcuları biraraya getirmek, böylece burjuvazi açısından artı, işçi sınıfı açısından eksi bir sonuca ulaşmaktır.

Bu “birliğe” karşı devrim için savaş

TİP, TSİP ve Partizan kliginin birleşmesinin, bizi asıl ilgilendiren yanı, bunların, reformist görüşlerini, burjuva kuyrukçusu demagogik politikalarını işçi sınıfı içinde yayma arzularıdır. “Politik strateji” safsatasıyla sınıf savaşını salt anayasal çerçevede yapılacak değişikliklere, anayasal reformlara indirgemeleridir. Kendilerine “sosyalist”, “komünist” ismi vererek, bazı ilerici, devrimci istemleri demagogik politikalarına hâlâ alet etmeleridir.

“Egemen burjuvaziye, egemenliğin bugünkü otoriter biçimi yerine çoğulcu, parlamenter, demokratik biçimi kabul ettirmek; bu egemenliğin kullanımında belirleyici rol oynayan oligarşiyi etkisizleştirmek.” (*Yeni Açılım*, Temmuz 1988, sayı: 3, s.7)

Egemen burjuvaziye “çağdaş” demokratik hakları kabul ettirecek, oligarşiyi etkisizleştirecek kadar güçleniyorsunuz da, neden devrim yapmayı aklınıza getirmiyorsunuz? Getirmiyorlar, çünkü bu baylar devrimden ölesiye korkuyorlar:

“... Mücadelenin yöneleceği ekonomik ve sosyal hedefler kapitalizmin sınırlarını aşmamaktadır. Aşmamaktadır, çünkü kapitalizmin sınırlarını aşma işi sosyal devrimin işidir.”

“...Hemen yakın bir gelecekte Türkiye’de kapitalizmin sınırlarını aşabilecek ve burjuvazinin egemenliğine son verebilecek tarzda devrimci bir yükseliş görülmemektedir.” (İtalikler onların - İ.S.) (agy)

Çarlık Rusyası’nda, Stolipin gericiliğinden sonraki yıllarda, yığınlarda başlayan devrimci kabarmaya karşı likidatörlerin, Troçkistlerin takındıkları tavırla, bizim likidatör reformistlerin tavrı son derece benzeşmektedir. Lenin’den yapacağımız şu uzunca alıntı, bunu çok güzel gösteriyor.

“Kültürsüz kişi, bir devrim olup olmayacağını önceden söylemek olanaksızdır yollu, boş, kutsal ve kuşulanmadığı gerçeklerle yetinebilir. Bir Marksistse bununla yetinmez; bir devrim olup olmayacağını *saptayacak etmenlerden biri*, bizim ve bütün işçi Sosyal-Demokratların (Komünistlerin-İ.S.) propagandasıdır, der.

“Devrimci Sosyal-Demokratlar (Komünistler, İ.S.) bu sorulara, kültürsüz, kararsız, Troçkici bir tutum

olan, devrim olup olmayacağını kim söyleyebilir şeklindeki tutumdan çok daha ilginç olan yanıtlar veriyorlar.

“Bizim yanıtımız, anayasal reformlar ütopyasını eleştiri, bu reformlara bağlanan umutların boşluğunu anlatma, devrimci kalkışmanın her yönden alabildiğine geliştirilmesi, seçim kampanyasından *bu amaçla* yararlanılmasıdır. Bir devrim olup olmayacağı *sadece* bize bağlı *değildir*, ama biz *kendi* görevimizi yerine getireceğiz ve bu çalışma boş gitmeyecek. Bu çalışma, yığınlar arasında, demokrasi ve proletaryanın bağımsızlığı tohumlarını ekecektir. Bu tohumlar *kuşkusuz* filizlenecek veya yarın demokratik devrim, ya da öbür gün sosyalist devrim üretecektir.

“Ne var ki, *yığınlar*, kendi bayağı, aydınca, Bundcu-Troçkici kuşularını öğütleyen *kişiler* — ‘devrim olup olmayacağını bilmiyoruz, ama *güncel* sorun reformlardır’ diyenler — liberal ütopyaya övgüler

düzerek yığınları *zaten* baştan çıkarmaktalar.” (Lenin *Tasfiyecilik Üstüne*, Sol Yayınları, s.271-272)

İşçi sınıfının birliği nedir?

İşçi sınıfının birliğinin sağlanması, toplumu ileri götürme savaşımında, bu savaşımında hegemon olmasında, “olmazsa olmaz” önemdedir.

İşçi sınıfının birliği kendine “işçi sınıfının şu ya da bu kadar kesimini örgütledik, işçi sınıfının partisiyiz” diye ortaya çıkan parti ya da gurupların bir anlaşmayla biraraya gelmesi değildir.

Birlik, devrim sürecinde işçi sınıfının bağımsız ideolojisini katıksız savunan Komünist Partisi’nin çevresinde halkalanacak şifir organlarıyla sağlanabilir. İşçi sınıfı, savaşımında doğru ve tutarlı politikasıyla, savaşımına katılan diğer katmanlar, sınıflar üzerinde hegemonyasını kurar. Ve onları, ancak o zaman toplumsal bir devrime yönlendirebilir. Devrim sürecinde hegemon-

yasını kabul ettiren proletarya, devrimden sonra da diktatörlüğünü kuracaktır.

Reformist likidatörler, toplumsal bir devrimin daha çok uzaklarda olduğunu, bu nedenle de güncel görevin burjuva demokratik reformlar için çalışmayı gerektirdiğini vaaz ediyorlar. İşçi sınıfına taşkınlık yapmamasını, hırçın değil, uysal olmasını öğütüyorlar. Daha başından onu, burjuva demokratik reformlar için savaşımın dar çerçevesine sıkıştırarak, sınırlarını burjuvazinin çizdiği bir alana hapsetmek istiyorlar.

İşçi sınıfı, savaşımına katılan diğer sınıf ve katmanların gerisinde kaldığı, hele bu savaşımına bile katılmayan liberal burjuvaziyi ürktümemek için devrimi ilerletecek istemlerden, belgilerden kaçındığı, savaşımı burjuvazinin çizdiği sınırların ötesine

oldukça “becerikli bağlaşıklar” da vardır. Onlar da egemen burjuvazi ile aynı düdüğü öttürürler. Örneğin, Partizan kliginin önde gelen Yağcı’sı da “istikrarın savunucusu olduklarını” ilan ediyor.

Egemen sınıf, bazı “çağdaş” demokratik uygulamaların uzun vadede çıkarlarına uygun düştüğünü gördüğünde onları kabullenir. Yani, havuç politikasını uygulamaktan çekinmez. Fakat, en “çağdaş” burjuva demokrasinin bile özünde, burjuvazinin dar çıkarlarının, sadece onun için yararlı olan şeylerin savunulması olduğunu komünistler çok iyi bilirler.

“...‘Çağdaş demokrasinin’ (menşeviklerin, S.R.’lerin ve kısmen anarşistlerin kafalarını çarptıkları demokrasi) burjuva için yararlı olan şeylerin vaazedilmesinden başka bir özgürlük tanımadığı bizim için açıktır.”

Militan Materyalizmin Önemi isimli makalesinde Lenin böyle diyor.

İşçi sınıfı toplumda ideolojik etkisini sağlayabilmek için sosyal demokrasinin, liberal burjuvazinin tutarsızlığını, nefessizliğini toplum önünde sergilemek zorundadır.

İşçi sınıfına, diğer sınıf ve katmanların “sempatisini” kazanması için, bu aşamada uysal olmasını, ancak bu şekilde güçlenebileceğini söylemek onu pasifize etmek, savaşımını boğmak demektir.

İşçi sınıfının gücü, kararlı ve tutarlı siyasetiyle, bilinciyle, savaşkan tutumuyla bağlıdır. Bakın Lenin işçi sınıfını “sempati” dilencililiğine çıkarmak isteyen reformist likidatörlere ne diyor:

“Liberaller (ve likidatörler) işçi sınıfına şöyle derler: ‘Toplumun sempatisini topladığımız zaman güçlünüz!’ Marksistler ise işçilere değişik birşey söylerler: Güçlü olduğunuz zaman toplumun sempatisini kazanırsınız.” (Lenin, *Toplu Yapıtlar* İngilizce basım, c.18, s.85)

İşçi sınıfının birliği bu reformist likidatörlere rağmen gerçekleşecektir. Bu birlik, işçi sınıfının, komünistlerin, devrimci marksistlerin reformist likidatörlere, küçük burjuva aydınlarına karşı kesin utkusu üzerinde yükselecektir.

“Birlik, büyük bir şey, büyük bir şirdir, şayet bundan işçilerin birliği kasediliyorsa, bu Marksistlerin (devrimci Marksistlerin) birliğidir. Yoksa Marksizm kalpazanlarının değil.” (Lenin *Hareketin Birliği*, Yücel Yayınları, s.20)

Komünistlerin, işçi sınıfının gerçek dostu devrimcilerin aldığı birlik böyle bir birliktir.

Yazımızı Lenin’in çağrısıyla bitirelim:

“Bütün partilerin likidatörleri birleşiniz! Sonunda herkes layık olduğu yeri bulur. Eski Marksistlerden ve bombalı eski liberallerden gelme aydın likidatör guruplar olayların akışı içinde birbirlerine kaynaştırılıyorlar.” (Lenin, *Tasfiyecilik Üzerine*, Sol Yayınları, s.263)

Peşmergelere yardım adı altında bazı solcuların yaptığı

Anti- emperyalizm mi, sosyal emperyalizm mi

Peşmergelere yardım, Özal'la, Irak'tan önce Türkiye finans kapitaliyle sıkı bir savaştan geçer!

Saddam rejiminin kimyasal bombardımanından bunalan Iraklı peşmergelerin 3 binlik ilk kafilesi 23 Ağustos tarihinde Çukurca-Uludere mevkiinden Türkiye'ye girdi. 29 Ağustos tarihinde ise milli savunma bakanı Ercan Vuralhan "sınırı yığılan herkesi ülmanın Ortadoğu'daki dengeleri bozacağı" belirterek Iraklı peşmergelerin sınırdan içeri alınmasına karşı çıktı. Ama Vuralhan'ın demecinden 24 saat bile geçmeden peşmergelere kapılar açıldı.

Bugün peşmergelerin sayısı 100 bini aşmaktadır. Saddam'ın sahte affı peşmergelerin sayısında fazla bir oynama yaratmamıştır. İran'a gidenlerle birlikte, toplam gidenler 10-15 bini geçmemektedir.

Emperyalistleşme çırpınıları içindeki Türkiye burjuvazisi, sınırı zorlayan 10 binlerce peşmergeye, politik bir jest olarak kapıları açtı. Özal'ın peşmergeleri sınırdan içeri alması, çadır kentler kurması, Kızılay'ı koşturması, kap-kacak, yiyecek, yatak... vb., ihtiyaçlarını gidermesi, sanki bunlar bir matahmış gibi, geniş kesimlerde "coşkuyla" karşılandı.

Bu coşkuyu gösteren yalnızca burjuvazinin sözcüleri değildi. "İlerici", "demokrat", "solcu" bazı kesimler de Özal'ın peşmergelere gösterdiği iyi niyeti, insani davranışı(!) alkışladılar. Bunlar kendi kendilerine, "yahu bu hükümet Türkiye halkının anasını belliyor, Kürdistan'ın altını üstüne getiriyor, hapishaneler, işkenceler, gazetecilerin tutuklanması, dergilerin kapatılması, yoksullaşma hep bu hükümetten geliyor, nasıl oluyor da Iraklı peşmergelere insancıl davranabilir" demediler.

Özal hükümetinin yaptığı insancılıkla, iyi niyetle, vb. değerlendirilemez. Zaten peşmergeler hiç de insancıl koşullarda değiller.

Özal'ın hesabı Saddam'dan kaçan ve 100 bine ulaşan peşmergelerden yararlanmaktı. Peşmergeleri çadırlara yerleştirir yerleştirmez hesabını uygulamaya başladı. Yeni bir hamleyle

Avrupa Ekonomik Topluluğu'na giriş kapısını zorladı. AET'yi ülkede işkence olmadığına, Türkiye'nin demokratik bir ülke olduğuna, hele hele Türkiye'de yaşayan Kürtlere tamamen eşit davranıldığına inandırmak istedi. Arkasından Iraklı Kürtleri uzun zaman Türkiye'de tutamayacağını, Avrupa ülkelerinin ve Amerika'nın bunları almasını istedi. Avuç açtı, kapı kapı dolaştı. Iraklı Kürtlere fiyat biçti. 600 milyon dolardan aşağı olamaz dedi.

Ama burjuvazi umduğunu bulamadı, hiçbir ülke Iraklı Kürtleri kabul etmedi. Burjuvazinin en güvendiği ABD para yardımında bile bulunmadı, "bunu ancak kongre karar verebilir, bütçe sıkışık" yanıtını verdi.

Bugün burjuvazi Iraklı peşmergeleri geri gönderebilmek için her yolu deniyor. Peşmergelerin yaşadıkları alanları esir kampına çevirdi. Çevresine dikenli teller ördü. Halkla diyalog kurmalarına izin verilmiyor. PKK'lı sızmıştır bahanesiyle çadırlarda sürekli aramalar yapılıyor. Onları asker ve polisle çatışmaya sokarak baskıyı artırmanın gerekçeleri yaratılıyor. Gazeteciler bile kamplara, 3-4 asker barikatını aşarak ancak girebiliyorlar. Soğuktan, hastalıktan ölümlere rastlanıyor.

Burjuvazi, tepeden bir emperyalist jest yaptı. Ama emperyalistlik yalnızca jestlerle yürümüyor. Emperyalistleşemediği için, jestin faturasını ödeyemiyor. Altı kaval üstü Şişhane... Bu nedenle, şimdi jestini geri almaya çalışıyor.

Zaten burjuvaziden iyilik beklemek için ya saf olmak ya da hain olmak gerekir. Alkış tutanların bilinçli hainler olduğu çok belli. Çünkü Özal hükümeti niyetini hiç saklamıyor. Hükümetin bakanı Taşcıoğlu bunu açıkça dile getiriyor:

"Kürt sorunu bizim için bir dert. Peşmergeleri kabul etmekle bu derdi daha da artırdık, ve başımıza bela aldık." (Milliyet, 6 Ekim 1988)

Durum böyle apaçık ortaday-

ken, akli evvel bazı solcularımız Irak'a karşı protesto gösterileri yapıyorlar. Irak elçiliğine siyah çelenk koyuyorlar. Bunlar anlamıyorlar ya da anlamak istemiyorlar ki, bugün Irak'la sınırlanan bir protesto, nesnel olarak Türkiye finans kapitaline, devletine destek vermektir. Türkiye devleti de, bir kanlı eli Saddam'ın elinde, öteki kanlı eli finans kapitalin kolunda, Saddam'ı "kınıyor", böylelikle kuzu postuna bürünüyor. Böyle eylemler Özal'a dokunmuyor. Onun iyi niyetine(!) güç katıyor.

Bazı solcular Özal'ın kesesine de güç katmak istercesine bir de bağış kampanyalarına giriyorlar. Bu sosyal emperyalistliğin de ötesinde bir suçtur. Kime bağış topluyorsunuz? Verdiğiniz peşmergelere değil, hem jest yapıp, hem de jestin faturasını ödemeye yanaşmayan finans kapitalin havuzuna akıyor. TBKP'li hainler de "Gün Yardımlaşma ve Dayanışma Günüdür" başlıklı bildiri-lerle finans kapitalin havuzuna para toplamaya çalışıyorlar.

TBKP'nin yüz kızartıcı rezil bildirisi, şöyle diyor:

"Bu insanlara ülkemizde insanca koşulları sağlamak herkesin görevidir. ANAP milletvekili Nurettin Yılmaz ve arkadaşlarının, SHP milletvekillerinin ve İnsan Hakları Derneği'nin açtıkları yardım kampanyalarını, Batı Avrupa'da çeşitli çevrelerin başlattıkları dayanışma girişimlerini destekliyoruz.

"Başta hükümet, bütün politik güçler, Türk ve Kürt bütün toplumsal çevreler, Kürt ulusal sorununa yaklaşımlarını gözden geçirmeli...

"Başbakan Özal, Irak Kürtlerinin Türkiye'de soydaşları olduğunu açıklayarak, ülkemizdeki Kürtlerin varlığını fiilen kabul etmiştir. Benzer

açıklamaları SHP ve DYP liderleri de yapmıştır."

Yukarıdaki alıntılar, rastgele birilerinin sözleri değildir. Gorbacov destekli TBKP'nin sözleridir. Eskiden bir incir yaprağı vardı onun arkasına gizlenirlerdi. Şimdi gizlenmeye gerek de duy-

muyorlar. Artık utanmıyorlar da. Yardım insani bir görevdir. Ama Özal'a, burjuvaziye yapılacak yardım insanlık dışı bir yardımdır.

Peşmergelere yardım, Özal'la, Irak'tan önce Türkiye finans kapitaliyle sıkı bir savaştan geçer!

Mehmet Erenler

Gün dergisi arada bir doğru şeyler de yazıyor:

Evren Yağcı'larla ulusal dayanışma içindeymiş

Gün dergisi 20 Eylül 1988 tarihli bir özel sayı çıkardı. Özel sayı, "Yağcı ve Sargin'in davasında ulusal ve uluslararası dayanışma"yı tarih sırası içinde veriyor. "Ulusal dayanışma" başlığı altında Aralık 1987 için şöyle denmiş:

"Kenan Evren konuşmasında TİP ve TKP'ye çattı."

Yanılmadınız, bu cümle herhangi genel bir tarih-olay dizisi içinde değil, "ulusal dayanışma" başlığı altında verilmiş. Bazılarına bu bir dil sürçmesi ya da bir hata gibi gözükebilir. Ama hiç de öyle değildir. Kafalarının içindekinin kalemlerine nasıl aynen döküldüğünün güzel bir örneği, yani kafa sürçmesidir.

İşçinin Sesi okurları için bunda pek şaşılacak bir şey yok. Bunun böyle olduğunu, yani söz konusu konuşmasıyla Evren'in Yağcı ve Sargin'a bir anlamda dayanışma

gösterdiğini daha o günlerde İşçinin Sesi'nin 342. sayısında yazmıştık:

(...)
"İşbölümünde Evren de yerini almakta gecikmedi. Tam Yağcı'ların geldiği gün 'sert bir açıklama'(!) yaptı. Hürriyet konuşmayı, Evren'in güdümlü 'komünistlere'(!) karşı çıktığı biçiminde verdi. Aslında Evren, bu açıklamayla hem bir pazarlık olmadığı imajını yaratmaya, hem de Yağcı'ları komünist gibi göstermek planını istedikleri gibi yürütmesine çalışıyordu. Çünkü, görünümde bile burjuvaziden farkı kalmayan bir 'komünist' partisi, ortamın gereklerini yerine getiremezdi..."

Görüldüğü gibi Yağcı'lar bir yandan ihanetlerinin üstünü örtmek için çeşitli manevralar yaparken, diğer yandan da Gün dergisinin yaptığı gibi asıl yüzlerini açık ediveriyorlar.

Hüsam Kuzgun

Resmiler TKP'nin(!) feshedildiğini açıkladılar. Burjuvazi de bunu kabul ediyor. Öyleyse:

Kutlu da f sh dilir Yağcı denir

TKP kendini feshetmedi. Bunu herkes biliyor. Ama bozacının şahidi şıracı olduğu için, ille de TKP adını kullanıyorlar. TKP'yi Yağcı'lara yamamaya çalışıyorlar. Çalışadursunlar. Bilen yoldaşın deyimiyle, mızrak çuvala sığmaz. Onlar da sığdıramayacaklar!

Yedi Ekim 1988'de TİP ve Partizan klığı yaptıkları bir toplantı ile resmen birleştiklerini duyurdular:

"Federal Almanya'nın Duisburg kentindeki basın merkezinde yapılan açıklamada Türkiye İşçi Partisi (TİP) ile Türkiye Komünist Partisi (TKP)'nin ayrı ayrı kendilerini feshettiği ve Türkiye Birleşik Komünist Partisi'nin (TBKP) resmen kurulduğu açıklandı..." (Milliyet, 10 Ekim 1988)

TKP kendini feshetmedi. Bunu herkes biliyor. Ama bozacının şahidi şıracı olduğu için, ille de TKP adını kullanıyorlar. TKP'yi Yağcı'lara yamamaya çalışıyorlar. Çalışadursunlar. Bilen yoldaşın deyimiyle, mızrak çuvala sığmaz. Onlar da sığdıramayacaklar! Kıran kırana bir mücadele sürdü. Bu süre içinde, zaten parti yönetimini Ali-Cengiz oyunlarıyla ele geçiren Partizan klığının sırtında "TKP" adı bir kambur olarak duruyordu. Nihayet bu kamburdan kurtulmanın zamanı geldi.

Dünya komünist hareketinin sağa kaymışlığına, SBKP'nin emperyalistlerle sıcak bölgelerdeki yangınları söndürme siyasetine de uygun düşen bir durum vardı: İşçi sınıfının mücadelesini reformist bir kanala akıtmak için Türkiye burjuvazisine bir ma-

nevra aracı gerekiyordu.

Komünistlikten tövbe etmiş devrim kaçkınları resmi sosyal demokratlar ve TİP bu gerekliliğe derman olmak için birleşeceklerini ve TBKP adını alacaklarını açıkladılar. Bir süre sonra da, Yağcı ve Sargın, pazarlık sonucunda, "demokrasi kahramanı büyük lider" pozlarında gürültülü bir şekilde Türkiye'ye döndüler.

Bu dönüş tantanası içinde gerçek yüzlerini açık ettiler. "Biz proletarya diktatörlüğünü savunmuyoruz, çağımız değişmiştir" dediler. Kürt halkının mücadelesini de yadsıyarak "bizim terörist hareketlerle ilişkilerimiz yoktur" dediler.

Hiç kuşkusuz, Yağcı'lar tarihe "yağcı" olarak geçecekler. Nabi Yağcı adı, bu kişinin burjuvaziye yağcılığı ile denk düşmüş güzel bir tarihsel tesadüftür. Bunun içindir ki burjuva basın, Yağcı'nın gerçek adını kullanmayı parti adı olan Haydar Kutlu'yu kullanıyor. Yağcı adı burjuvaziye yağcılığı çağrıştırdığı için, pazarlık iyice açığa çıkmaması diye, bu adı kullanmaktan özenle kaçınıyor.

Burjuvazi kafa karıştırmak için TBKP adının yerine de çoğu zaman "TKP" adını kullanıyor. Oysa TKP adını, onu bugüne kadar haksız yere kullanmış olan resmilerden çoktan geri aldık. TKP biziz. *İşçinin Sesi* gazetesi

de parti merkez yayın organıdır. Burjuvazi bunu çok iyi biliyor ama kendi hesapları gereği, TKP adını Yağcı'lara maletmeye çalışıyor.

Bu yaklaşımla şimdi de TKP feshedildi diyorlar. Onlara bir hatırlatma yapalım. Parti feshedilseye Haydar Kutlu'nun parti adını da artık feshedin, kendi halis mulis legal adını kullanın. Kuşkusuz, TKP'nin feshedil-

mediğini, sınıf mücadelesi ele güne daha çok kereler kanıtlayacaktır. Burjuvazi kendine göre çarpıtma politikasını elbet yapacak. Yapadursun. Ancak bu çarpıtmada burjuvaziye yardım eden başkaları da vardır.

TKP tarihi diye çarşaf çarşaf yazı yazan sol dergiler, hatta devrimci hareketlerin yayın organları bile, TKP adını Yağcı'lara yamıyorlar, *İşçinin Sesi*'ni, TKP

içindeki kavgayı vb. ise yok saymaya çalışıyorlar.

Biz kendimiz, kendi mücadelemizle kendi varlığımızı, adımızı, sanımızı duyururuz. Kendi açımızdan değil ama bunu yapan devrimci hareketler açısından endişeliyiz. Gerçeklere bu kadar sırt çevirerek, devrimciliklerini nereye kadar sürdürebilecekler?

Coşkun Fırat

Yangın söndürelim derken

Kendileri yanıp kül olacaklar

Sınıf mücadelesi Gorbaçov'un vaazlarını dinlemiyor, dolu dizgin sürüyor. Zayıf halkalarda meydana gelen her eylem, her halk ayaklanması Gorbaçov'ların suratına bir şamar gibi iniyor.

Gorbaçov'un dünyanın sıcak noktalarındaki yangınları söndürmek için emperyalizmle uzlaşmasının ardından çok uzun bir zaman geçmedi. SBKP 27. Kongresiyle birlikte Gorbaçov'un getirdiği bu "yeni düşünce", yine Gorbaçov'un emperyalizmin ricası üzerine hazırlanmış olduğu *Perestroika* kitabında olanca açıklığıyla anlatılmış.

27. Kongre'den bu yana dünyanın sıcak noktalarındaki yangınları söndürme konusunda bazı "başarılar" sağlanmış da değil. Afganistan devriminin söndürülmesiyle başlayan bu çaba kendini Nikaragua'da, Güney Afrika'da, Angola'da, Latin Amerika ülkelerinde, Asya'da gösterdi. Bu politikanın Türkiye'deki uzantısı da Yağcı'ların Türkiye burjuvazisine teslimiyetidir.

Perestroika adlı kitabında Gorbaçov sınıf çelişkilerinin en keskin olduğu az ya da orta gelişmiş ülkelerdeki patlamalardan korkusunu şöyle itiraf ediyor:

(...)

"Bu ülkeler, tabii ki, bu koşullar altında borçlarını ödeyemeyecekler. Adil bir çözüm bulunmadığı takdirde, her şey olabilir. Gelişmekte olan ülkelerin borcu bir çeşit saatli bomba haline geldi. Bunun patlamasının çok yaygın sonuçları olabilir. Müthiş bir yıkıcı gücü olan bir sosyal patlamanın birikimini izliyoruz." (Mihail Gorbaçov, *Perestroika*, s.166) (abç)

Görüldüğü gibi Gorbaçov hem sosyal patlamalardan korkusunu dile getiriyor, hem de sosyal patlamaları, açıkça, "yıkıcı" olarak değerlendiriyor.

Gorbaçov "yeni düşünce" sini şöyle sürdürüyor:

"Gelişmekte olan ülkelerin borcu bugün dünyanın en ciddi sorunlarından biridir. Bu sorun uzun zamandan beri vardı. Fakat bombanın ne söndürülmesine, ne de genel anlamda görülmesine ve tartışılmasına girişildi. Batılı liderler *tehlikeyi* küçümsüyorlar, patlak verecek ekono-

mik kargaşanın ciddiyetini görmeyi reddediyorlar..." (agy), (abç)

"Yeni düşünce" sini açıklarken Gorbaçov emperyalist ülkeleri uyarmaktan geri kalmıyor, emperyalist ülkelere müsterih olun diyor:

"Kaç kere anlattım ki, biz Batı'nın çıkarlarına zarar verecek hedefler peşinde değiliz. Ortadoğu, Asya, Latin Amerika ve öbür Üçüncü Dünya bölgelerinin ve Güney Afrika'nın Amerikan ve Batı Avrupa ekonomileri için, özellikle hammadde bakımından, ne kadar önemli olduklarını biliyoruz. Bu bağları koparmak *en son istediğimiz şey* ve tarihin oluşturduğu karşılıklı ekonomik çıkar bağlarının kopmasına neden olmak niyetinde değiliz." (agy..s.171) (abç)

Perestroika 'nın yazıldığı günlerde ırkçı Güney Afrika'da savaşım olanca kızgınlığıyla sürerken, şöyle diyor Gorbaçov:

"Patlama durumuna gelmiş durumlar kendiliklerinden sönmezler. Güney Afrika'da durum da çoktandır sürüyor." (agy)

Bunlarla kalmıyor Gorbaçov, Sınıf mücadelesini de reddediyor. Günümüzde sınıf mücadelesinin

geçerliliğini yitirdiğini söylüyor:

"Şimdi, topyekün imha silahlarının, yani dünyayı yok edecek silahların ortaya çıkmasıyla, uluslararası arenada sınıf çatışması için objektif sınır da oluştu: Dünyanın yok olma tehlikesi. Tarihte ilk defa, insanlığı felaketten kurtarmak için, hayalci değil, fakat gerçek bir ilgi doğdu.

"Yeni düşünce ruhu içinde, 27'nci Parti Kongresi'nde kabul edilen SBKP programına değişiklikler getirdi. Özellikle, değişik sosyal sistemleri olan devletlerin barış içinde beraber yaşamalarının tarifini 'belirli bir sınıf mücadelesi' biçimi olarak sürdürmenin artık mümkün olamayacağını gördük." (agy. s.141-142) (abç)

Görüldüğü gibi Gorbaçov sınıf savaşımını hiç bir kuşku ya da yanlış anlamaya yer vermeyecek bir biçimde reddediyor. Bununla ilgili olarak, günümüzde emperyalizm tüm ideolojik, askersel ekonomik, diplomatik alanlarda savaş hazırlığı içindeyken Gorbaçov şunları söylüyor:

"İdeolojik farklılıklar devletlerarası ilişkilere taşınmamalı, dış politika bunlara tabi kılınmamalıdır..."

İşçinin Sesi'nin 11 Temmuz 1988 tarihli 357'ci sayısında "Gorbaçov karşı-devrimci mi?" diye başlık atmıştı. Bu artık soru olmaktan çıkıyor. Gorbaçov karşı-devrimcidir demek giderek kolaylaşıyor.

Ancak, Gorbaçov kendi hain emellerini gerçekleştirmek için ne yaparsa yapsın, halkların devrim mücadelesinin zaferle sonuçlanmasını engelleyemeyecektir. Nitekim engelleyemiyor da! Dünya kaynıyor.

Burma'da 26 yıllık tek parti yönetimine karşı ayaklanan halk, Haiti'de 1986 yılında 29 yıllık Duvalier diktasından sonra gelen dördüncü yönetime karşı ayaklanan halk, Cezayir'de kemer sıkma politikasına karşı ayaklanan halk, Peru'da genel grev, El Salvador'un kısa bir suskunluk döneminden sonra iç savaşın eşliğine gelmesi... Sınıf mücadelesi Gorbaçov'un vaazlarını dinlemiyor, dolu dizgin sürüyor. Zayıf halkalarda meydana gelen her eylem, her halk ayaklanması Gorbaçov'ların suratına bir şamar gibi iniyor. Gorbaçov'ların bu ülkelerdeki yangınları söndürme çabaları boşa çıkacaktır.

Faruk Yapıcı

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Fabrikalardan makine sesinden

önce *İşçinin Sesi* gelecek!

Yıl:14, Sayı:363, 17 Ekim 1988

Tek büyük işçi sınıfı!

Tek silah illegal parti!

Tek yol devrim!

1979 yılında partimizde büyük bir kavga patlak vermiş ve bununla birlikte derin bir ayrışma gerçekleşmişti.

TKP'DE KAVGANIN TARİHÇESİ

XII

Aramıza yeni katılan ve parti içi kavgayı yaşamamış olan yoldaşlarımız, bizden, kavganın tarihçesine ilişkin seçme bilgilerin yeniden yayınlanmasını istemişlerdi, Bu isteği yerine getirmek üzere yayınlamaya başladığımız derleme dizisinin, bu sayımızda onikincisini yayınlıyoruz.

Bundan önceki sayılarımızda, parti içi kavganın altında yatan ana görüş ayrılıklarını ele almaya devam etmiş, önce ulusal burjuvazi konusundaki görüş ayrılıklarını ele almış, 360. ve 361. sayılarda, ayrılıkların patlak verdiği ana konu olan devrimci durum konusunda, Yürükoğlu yoldaşımızın yazdığı *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabının çeşitli bölümlerini yayınlamıştık. Geçen sayımızda, aynı konuda *İşçinin Sesi*'nin 12 Kasım 1979 tarihli 109-110. sayısında Çek-Al olarak yayınlanan "Devrimci durumda suçüstü durumu" başlıklı yazıyı bazı kısaltmalarla verdik. Bu sayımızda da, parti içindeki kavga sürecinde ulusal soruna ilişkin olarak menşeviklerin öne sürdükleri görüşlerin düzeyini yansıtmaları açısından, gazetemizin 100. ve 128. sayısında yayınlanmış Yıldırım Gireneli ve Süleyman Sakalı imzalı iki yanıt yazısını veriyoruz.

Ulusal sorunda ilkesel tutum nedir?

"Türkiye devrim hareketinin bin çeşit özgül sorusu, sorunu var. Bunlara açık seçik yanıtlar vermeliyiz. Devrim için, komünizm için canını vermeye hazır, her özveriyi seve seve kucaklayan militanların kafalarını doyurmalıyız. Unutmayalım ki, kapitalist toplumda, son çözümlemede burjuva ve proleter ideolojileri arasında bir başka ideoloji yoksa ve egemen ideoloji burjuva ideolojisi ise, Leninci bir anlayışla açıklanmamış her konuda yanlışlara düşmek kaçınılmazdır." (R.Yürükoğlu, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, s.115)

Türkiye devrimci durum yaşıyor. Bu nedenle her alanda, her konuda

Leninci açıklık daha da önem kazanıyor. Bu konulardan en önemli biri de ulusal sorundur.

Türkiye devrim hareketi, Kürt ulusal hareketinden ayrı düşünülemez. Türkiye işçi hareketiyle Kürt ulusal hareketinin birliği olmadan Türkiye'de devrim yapılamaz. Bu birliğin yolu da Kürt halkının güvenini kazanmaktan geçer.

Ne var ki, bu güven Kürt halkının demokratik haklarını, ayrılma hakkını yararcı düşüncelerle demagojik olarak savunmakla kazanılmaz. Çünkü sorunun özü Kürt halkını "tavlamak" değil, ona güvenilir, *ilkeli* bir sınıf politikası izlediğimizi göstermektir.

Yoksa, bütün "birlik" çağrılarına karşın gerçekte birlik sağlanamaz.

Günümüzde ortacılar, Kürt sorunu üstüne işte böyle demagoji yapıyorlar. Şimdi, Kürt sorununda ortacılık nasıl kendini gösteriyor, onu görelim.

Ulusal sorun, ayrılma hakkı demokratik sorunlardır. Bu nedenle en başta demokratik halk devriminin, demokratik programın bir parçasıdır. Bugünün sorunudur. Ancak *Urün* dergisinde H.Erdal imzalı yazıda sorun böyle konmuyor. Hem de yanlış görüşler Lenin'in görüşleriymiş gibi gösteriliyor!

Yazıya, ulusal sorun üzerine "düşüncelerimi yazmaya karar verdi-

ğimde..." diye başlayan yazar, en başta bu "düşüncelerin" önemli bir bölümünü bir el kitabından çevirmiş olduğunu belirtmeliydi. Ama bu bir yana. Bizim üstünde duracağımız konu, Lenin'in yanlış aktarılmasıdır. Bunu düzeltmek gerekiyor.

Leninizm ve Ulusal Sorun adlı kitabın 111. sayfasında şöyle deniyor:

"1914 başlarında (Lenin), ulusal devlet ayrıcalıklarına karşı ve tüm ulusların eşit olarak kendi ulusal devletlerine sahip olma hakkı için günlük propaganda ve ajitasyon çağırdı." (*Leninizm and the National Question*, Progress Publishers, İng. basım, 1977)

Buna karşılık H.Erdal ise şöyle yazıyor:

“Son olarak vereceğim kaynak yine Lenin'den. 1914 başlarında V.İ.Lenin, bütün parti örgütlerinden 'ulusal devlet ayrıcalıkları' ve 'bütün ulusların eşit olarak kendi ulusal devletlerine sahip olma hakkı' ALEYHİNDE günlük sürekli ajitasyonda bulunulmasını istedi.”

Görülüyor ki, H.Erdal'ın aktardığı ile kitapta yazılan taban tabana terstir. Lenin, ayrılma hakkına karşı çıkılmasını hiçbir zaman söylememiştir. Zaten söyleyebileceği nasıl düşünülebilir?

Ulusların ayrılma, kendi bağımsız devletlerini kurma hakkını sözde tanır görünüp öde reddetmenin bu kadar açık bir örneği az bulunur. Lenin'den yapılan bir yanlış aktarma üstüne teori kurmak başka nasıl yorumlanabilir? Bu anlayış işçi sınıfı hareketine zarardan başka birşey getirmez.

Ulusal sorunda reformist tutum

Ulusal sorunun çözümünü sosyalizme bırakmak, ayrılma hakkını savunmayı bir kenara itmek ve bu hakkı içermeyen bir “eşit haklar savaşı”nı öne almak Leninci bir tutum değildir. Lenin şöyle diyor:

“Demokratik programın maddelerinden birini, örneğin ulusların kendi yazgısını belirleme hakkını, emperyalizm altında 'gerçekçi değil', 'hayalci', diye kaldırmak... hata olur...” (Lenin, *Toplu Yapılar*, İng. basım, c.22, s.144)

“Ezilen ulusların kurtuluşu istemini..., sorunu sosyalizm kurulana dek 'erteleyerek' değil... net ve kesin formüle edilmiş bir siyasal programla ileri sürmeliyiz...” (Lenin, *agy*, c.22, s.147)

Ulusal sorunda burjuva ulusçuluğu açık veya kapalı biçimlerde ortaya çıkıyor. Üstü kapalı burjuva ulusçuluğunun en çarpıcı örneğini Kautskyciler vermiştir. Bunlar için Lenin şöyle diyor: “Kautskyciler kendi yazgılarını belirleme hakkını demagojik olarak ve yalnızca sözde savunuyorlar. Özgürce siyasal ayrılma istemini aşırı buluyorlar.” (Lenin, *agy*, c.22, s.152)

Bizde de öyle. Ayrılma hakkı gibi bir demokratik istemi, “daha zamanı gelmedi” ve “gerçekçi değil” gibi gerekçelerle rafa kaldırıyorlar. Sonra da Yürükoğlu'nu “güncel görevleri

atlamak”la suçluyorlar. Onlara göre, “gerçekçi” olmayan devrimin, devrimci istemlerin tümüdür. Gerçekçi diye benimsedikleri ise reformist istemler. İşte onlar bu reformist istemleri hiç “atlamamak” ve liberal burjuvaziyi ürkütmemek için ayak diriyorlar.

Lenin şöyle diyor: “Hükümetlerimizden sömürgelere tam bir ayrılma özgürlüğü, kendi yazgısını gerçekten belirleme hakkını vermelerini istiyoruz. Erki ele geçirir geçirmez biz bu hakkı kesinlikle uygulayacağız ve bu

özgürlüğü tanıyacağız. Var olan hükümetlerden bunu, ayrılmayı önermek için değil, tam tersine ulusların demokratik birliğini ve birleşmesini kolaylaştırmak ve hızlandırmak için istiyoruz.” (Lenin, *agy*, c.23, s.67)

Lenin, ayrılma hakkı için bugün savaşmalıyız, bunun tanınmasını, gerçekleşmesini bugün istemeliyiz, biz başa gelince de derhal uygulamalıyız diyor. Ortacılar ise, başa gelene kadar bunu sorun yapmayalım, o zaman bakarız diyor.

TKP, programıyla, konferans belgeleriyle ulusal sorunda Leninci ilkelere bağlı olduğunu açıklıyor. Kürt ulusunun, en başta ayrılma hakkı üzere demokratik haklarını savunuyor.

Sorunu “eşit haklar savaşı”na indirgeyip, “Kürt milliyetçiliğine karşı” savaş çağrılarında bulunarak yola çıkarsak, kaçınılmaz olarak Lenin'e de ayrılma hakkına karşı(!) çağrılar yazdırırız. Leninci ilkelerin ters yorumlanmasına karşı çıkmak ideolojik olduğu kadar örgütsel de bir görevdir.

Oportünizmin ulusal sorun çıkmazı

Savaş Yolu'nun 29. sayısında *Sol Serüvenciliğin Ulusal Sorun Çıkmazı* başlıklı bir yazı yayınlandı. Yazının üst başlığı da şöyle: *Yürükoğlu mu, Berzani oğlu mu?*

Uzun bir suskunluk döneminden sonra oportünistlerin ulusal sorun konusunda bir yazı yazmaya karar vermiş olmaları bizi sevindirdi. Çünkü her ağızlarını açtıklarında gerçek yüzlerini bir kez daha yığınlar önünde sergiliyorlar.

Ulusal sorun konusunda *İşçinin Sesi*'ne karşı ağızlarını açmak için bu kadar beklemelerinin nedeni, demagojilerini daha kolay “pazarlamak” için geçmişi biraz “küllendirmeyi” gerekli gördüklerinden olsa gerek.

Savaş Yolu'nun yazısı baştan aşağı demagoji, çarpıtma, yalan ve ihbarcılık örneği olmaktan öteye geçmiyor.

Okuyanları inandırmaya çalıştığı ise, kendilerinin ulusal sorun konusunda her zaman doğru tutum almış olduklarıdır.

Oportünistler, aradan zaman geçti diye daha önceleri söylediklerinin unutulmuş olduğunu sanıyorlarsa yanılıyorlar. Ne var ki, gurultular çıkararak söyledikleri şu cümle, öyle sandıklarının gösteriyor: “Sonra, TKP'nin ayrılma hakkını tanımadığına bir tek örnek veremezsiniz. Siz okuduğunuzu anlayamıyor, dinlediğinizi kavrayamıyorsanız, komünistler ne yapsın.” (*Savaş Yolu*, sayı 29, s.9)

Bu meydan okuma karşısında titrememek elde değil! Ama bırakıyorlar ki!... Bir yandan bunu söylerken, öte yandan, üç satır altında şöyle diyorlar: “Yalnız şunu da iyi bilmek gerekir ki, komünistler hiçbir zaman

kayıtsız şartsız ayrılma hakkı savunucuları değildirlir.” (Altını da onlar çizmiş!) Pes doğrusu. Her zaman doğru tutum almış olduklarını söyleyen, tersine bir tek örnek gösteremeyeceğimizi ileri süren menşeviklerin, “doğru tutum”larının ne olduğunu açıklamak için söyledikleri ilk cümlede içine düştükleri bu duruma gülelim mi, ağlayalım mı? Bizi, örnek gösterme zahmetine bile sokmuyorlar.

Evet, ayrılma hakkını yadsıyorsunuz

Savaş Yolu, “... komünistler hiçbir zaman kayıtsız şartsız ayrılma hakkı savunucuları değildir” dedikten sonra şöyle sürdürüyor:

“Bu konuda da onlar soyut, zaman ve

mekan koşullarından kopuk genel yargılarda bulunmalar. Ulusların kendi yazgılarını kendilerinin belirlemesi hakkının içeriğini duru bir şekilde ortaya koyarlar. Ama asıl olan, uğrunda savaşım verilmesi gereken tüm ulusların birbirine yaklaşması, bunun için tüm milliyetlerden işçilerin birliğidir. Leninizmin ulusal sorun anlayışı, proletarya enternasyonalizmi anlayışıyla kopmaz bir şekilde bağlıdır ve komünistler her somut durumda ulusal sorunun çözümünü, uluslararası proletarya hareketinin ve söz konusu ülkedeki konumun çıkarlarına tabi kılarlar. Lenin, 'ulusal bağımsızlık taleplerine destek vermeyi proletaryanın savaşımının çıkarlarına tabii kıyoruz' (Lenin, c.6, s.483, altını Lenin çizmiş) diye açıkça belirtilmiştir.”

Demagojinin, çarpıtmanın parlak

bir örneğidir bu. Ama, aynı zamanda çok da acemice bir örneği. Leninizmin ulusal sorun anlayışının proletarya enternasyonalizmi anlayışıyla kopmaz bir biçimde bağlı olduğuna kim karşı çıkabilir? Ama siz bunu, ana noktadaki çarpıtmanızı ve ayrılma hakkını yadsımanızı gözlerden gizlemek için söylüyorsunuz.

En başta belirtelim. Lenin'den yaptıkları alıntıyı biz *Savaş Yolu*'nun söylediği yerde bulamadık (hangi dilden okuduklarını söylese iyi olacak), ama aynı görüşü Lenin birçok başka yerde de yinelediği için doğrudur. Önemli olan, Lenin'in ve *Savaş Yolu*'nun söz ettikleri konunun başka başka olması.

Lenin, *ayrılmayı* destekleyip desteklemekten söz ediyor, *Savaş Yolu*'nun oportünistleri ise, *ayrılma hakkını* savunup savunmamaktan söz ediyorlar! Bunların ayrı ayrı şeyler olduğunu militanların, Lenin'i okuyan herkesin bildiği, bilmese de kolaylıkla öğrenebileceği apaçıkken siz ne yaptığınızı sanıyorsunuz?

Sonra da hiç sıkılmadan "İşte (hem de işte!-İ.S.) Lenin'in bu öğütlerinin tümüne sadık olan Türkiye işçi sınıfının politik öncüsü, ulusal sorun konusuna da somut bir şekilde yaklaşıyor" diyebiliyorsunuz.

Lenin, hiçbir yerde, hiçbir zaman ayrılma hakkını tanımayı ve savunmayı koşullara bağlamamıştır. Koşullara bağlı olan, *ayrılma hakkı değil*, ayrılmanın (ya da ayrılmamanın) kendisidir. *Savaş Yolu* Lenin'in ayrılma üzerine söylediklerini kendisinin *ayrılma hakkı* üzerine söylediklerine *kanıt* olarak getiriyor. Bu, kendilerinin pek sevdiği bir deyimle, Lenin'i kendi oportünist görüşlerine "kılıf yapmak" değil midir? *Savaş Yolu*'nun yaptığı, açık demagoji ve Lenin'i çarpıtmaktır. Lenin, *Programımızda Ulusal Sorun* başlıklı yazısında şöyle yazıyor:

"Sosyal demokratlar (komünistler-İ.S.), ulusların kendi yazılarını belirlemelerini, şiddet ya da herhangi bir adaletsizlikle dışarıdan etkileyecek her girişime karşı savaşacaklardır. Ne var ki, bizim, *kendi yazgısını belirleme özgürlüğü savaşımını kayıtsız şartsız tanımamız*, ulusların her yazgı belirleme istemini desteklememizi hiçbir şekilde zorunlu kılmaz." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.6, s.454) (abç)

Lenin ne diyor, bizim menşevikler ne diyor. *Ayrılma ile, ayrılma hakkı*, arasındaki bu tek kelimelik fark oportünizmle Leninizmi ayıran farktır.

Yukarıda, *Savaş Yolu*'ndan verdiğimiz alıntıda bir de "asıl olan, uğruna savaşılması gereken... tüm milliyetlerden işçilerin birliğidir" deniyor. Hem de, ayrılma hakkını savunup savunmamak koşullara bağlıdır dendiğinden sonra. Bunun, hiçbir kıvırtmacaya yol vermeyen tek anlamı vardır: Önemli olan ayrılma hakkını savunup savunmamak değil, birliği savunmaktır diyor *Savaş Yolu*! Bizim baştan beri söylediğimiz de budur zaten. *İşçinin Sesi*'nin 97-98. sayısında şöyle demiştik:

"Şöyle bağlayalım. Leninci politika, proleter enternasyonalizmi, ezen ulus komünistlerinin ulusal soruna yaklaşımında birinci görevlerinin ayrılma hakkını savunmak olduğunu öğretir. Bunu yapmadan yapılacak birlik çağrıları birlik değil bölünme getirir. Sözde birlik istemek ama özde birliği engellemek demek olur."

(*İşçinin Sesi*, sayı 97-98, s.8)

İşte *Savaş Yolu* harfi harfine bunu yapıyor.

Savaş Yolu, bir yandan ayrılma hakkını yatsırken öte yandan mangalda kül de bırakmıyor. Şu yazdıkları, demagojik militanlık gösterisinin parlak bir örneğidir: "Evvvela bu sığ görüşlü küçük burjuvalara belirtmek gerekir ki Lenin'e göre ulusların kendi yazgılarını belirleme hakkı yalnız ulusal devletin kurulmasıyla sınırlı olmayıp, bir halkın gelişmesindeki iç sorunların tümünü ve kendi politik ve toplumsal rejimini seçme hakkını da kapsar." Bunu okuyanın, "vay canına, bunlar ayrılma hakkını tanımakla da yetinmiyorlar, daha ötesini, daha kapsamlı şeyler savunuyorlar" demesini bekliyorlar herhalde. Ama öyle değil! Üç-beş satır ötede ayrılma hakkını yatsırken kimseyi yanıltamazsınız. Yatsıdığınız şeyin kapsamını genişletirsiniz, o kadar.

Savaş Yolu, H.Erdal'la aynı çarpıtmayı yapıyor

Ayrılma hakkını koşullara bağlayan ve bu görüşe Lenin'i ortak edebilmek için Lenin'i çarpıtın *Savaş Yolu*'nun yaptığı aynı *Ürün* dergisinin 52. sayısındaki H.Erdal imzalı yazıda görmüştük. Şöyle diyordu H.Erdal:

"Son olarak vereceğim kaynak yine Lenin'den 1914 başlarında V.İ.Lenin, bütün parti örgütlerinden 'ulusal devlet ayrıcalıkları' ve 'bütün ulusların eşit olarak kendi ulusal devletlerine sahip olma hakkı' ALEYHİNDE günlük sürekli ajistasyonda bulunulmasını istedi. Bir başka deyişle, sorun henüz ulusların kendi yazgılarını kendilerinin çizmesi hakkının TANINMA, KABULLENİLME evresindeydi, yoksa sorun henüz bu hakkın UYGULANMA evresinde değildi. Çünkü Lenin'e göre, hiçbir ön koşulsuz ulusal bağımsızlık, birleşik işçi sınıfı cephesini Çarlığın ve kapitalizmin karşısında küçük ama zayıf ulusal devletlere parçalayarak kasıtlı olarak bölebilirdi." (*Ürün*, sayı 52, s.34)

Açıkça görüldüğü gibi H.Erdal da aynı *Savaş Yolu* gibi, ayrılma hakkını savunmayı koşullara bağlıyor, ve aynen *Savaş Yolu*'nun yaptığı gibi, *ayrılma hakkı* ile *ayrılmayı* birbirine dolaştırıp, Lenin'i çarpıtarak oportünist görüşlerine Lenin'i kanıt olarak göstermeye çalışıyor. Tek örnek veremezsiniz diyen *Savaş Yolu*'nun kulakları çınlasın.

Eşit haklar savaşımını ayrılma hakkına karşı koyan kimlerdir?

Savaş Yolu, *İşçinin Sesi*'ni şöyle suçluyor:

"'İşçinin Sesi' gurupçuğunun 'Kürdistan uzmanları', *ulusların kendi yazgılarını kendilerinin belirleme hakkı ile ulusların eşitliği* talebini karşı karşıya koymakla, ulusal eşitlik talebini ulusal sorunu kültürel soruna indirgemek olarak görmekle Lenincilikten ulusal sorun konusunda da nasiplerine birşey düşmediğini iyice kanıtıyorlar."

Buradaki çıplak demagoji, oportünistlerin artık başvuracak başka yöntem bulamadıklarını gösteriyor. En başta şunu belirtelim. Biz *Savaş Yolu*'nun ileri sürdüğü gibi, "ulusal eşitlik talebini, ulusal sorunu kültürel

soruna indirgemek" olarak görmedik ve böyle birşey söylemedik. Bu, *Savaş Yolu*'nun uydurmasıdır. "Ulusların kendi yazgılarını kendilerinin belirleme hakkı ile ulusların eşitliği talebini" karşı karşıya koyan *İşçinin Sesi* değil, H.Erdal'dır. Bizim söylemiş olduğumuz ve şimdi de söylediğimiz şudur:

"Ayrılma hakkını savunmadan ulusal sorunda devrimci bir program çizilemez. Bütün bunlar açıkken EŞİT HAKLAR SAVAŞIMI diye hedef belirlemek ve bu hakları sayarken içine ayrılma hakkını katmamak oportünizmdir." (*İşçinin Sesi*, sayı:97-98, s.8)

Aynı sayıda yine şöyle yazdık:

"Buraya kadar söylediklerimizden şu sonuç çıkıyor: Ayrılma özgürlüğünü kayıtsız şartsız savunmadan, uluslara eşit haklar savaşımından söz etmek bir aldatmacadan öteye geçemez. Çünkü, devlet

sınırlarını, ayrı devlet kurabilme hakkını söz konusu etmeyen eşit hakları liberal burjuvazi de benimseyebilir. Liberal burjuvazinin benimseyip benimsememesi açısından yapılan değerlendirmelere göre de çok 'gerçekçi' bir hedeftir. Ama ne yazık ki bu tür bir hedef ileri sürerek ezilen ulus emekçileriyle, ulusal hareketiyle değil, ancak liberal burjuvaziyle cephe kurulabilir." (*İşçinin Sesi*, sayı: 97-98)

Söylediklerimiz açıkken, *Savaş Yolu* demagojiye başvurarak, bizim, eşit haklar için savaşmayı oportünizm olarak gördüğümüzü söylemeye çalışıyor. Bu arada Lenin'den de alıntılar yaparak, Lenin'in eşit haklar savaşımına verdiği önemi bize karşı kullanmaya çalışıyor. Yineleyelim: Biz *Savaş Yolu*'na H.Erdal'a ve tüm menşeviklere, "ulusal azınlıklara (Kürtlere, Lazlara, vb.) tüm demokratik eşit anayasal haklar tanınmalı" dedikleri için değil, ayrılma hakkını

yadsıyıp herşeyi yalnızca eşit haklar savaşımına (o da yarım yamalak) indirgedikleri için oportünist diyoruz. *Savaş Yolu* ise çarpınmasını sürdürüyor ve şöyle diyor:

"İşte ulusların kendi yazgılarını kendilerinin belirleme hakkıyla tam hak eşitliği talebinin böylesi bütünsel bir şekilde programda yer alması şaşırtıyor bu 'sol' serüveni gurupçuğu. 'Tam demokratik, eşit anayasal haklar tanınmalı, bu uluslara kültürlerini geliştirmek olanakları tanınmalıdır' talebini, ulusal sorunu kültürel soruna indirgemek olarak görüyorlar. Lenin 'Parti'de Bund'un yerine ilişkin karar sureti taslağında Parti'nin ezilen halklar arasında yürüteceği propaganda ve ajitasyonla ilgili olarak 'sosyal demokrat programın tam hak eşitliği ve tam dil, ulusal kültür özgürlüğü vb., vb., konusundaki genel ve temel maddelerini' esas almak gerektiğini vurguluyor. *İşçinin Sesi* gurupçuğu açıktan söylemese bile, mantıklarıyla, Lenin'i de ulusal sorunu kültürel soruna indirgemekle suçlamak durumundadır. Sonunda nereye varacağını bilmeden konuşmak işte insanı böylesi içinden çıkılmaz durumlara düşürür."

Burada açıklığa kavuşturulması gereken iki önemli nokta var. Biri, eşit haklar ve ayrılma hakkının Program'da ne denli *bütünsel* olarak ele alındığı, ötekisi Lenin'in bir kez daha çarpıtılması. Sırayla değinelim: Önce Program'da yazılanların ne anlama geldiğini H.Erdal'dan okuyalım:

"Elbette, komünistler herşeyden önce hayalci değil *gerçekçidirler*. Kaldı ki Marksist-Leninist teori de ulusal sorunun kapitalist koşullardaki çözümü ile sosyalizm koşullarındaki çözümünün farklı olacağını gösteriyor. Soruna şöyle bakalım: Ulusal sorunun nihai çözümlenmesi ancak sosyalizm koşullarında mümkün. Ama bu bizi kapitalizm koşullarında da da Ulusal Sorun'un çözümlenmesi savaşımından alıkoymamalıdır. Çünkü kapitalizm koşullarında da ulusal sorunun kısmi çözümü mümkündür. İşte bu Leninist doğrudan hareket eden Türkiye Komünist Partisi bütün ulusal azınlıklara, yani Türkiye'de yaşayan bütün uluslara ve milliyetlere EŞİT HAKLAR SAVAŞIMINI öne alıyor. Kapitalizm koşullarında eşit haklar savaşımını ilk, zorunlu ve *gerçekçi* demokratik hedeflerden biri olarak görüyor." (*TKP Programı*, s.34) (abç)

"*TKP Programı* eşit haklar savaşımının demokratik içeriğini de açıklıyor. Her türlü ulusal ayrıcalığa, baskıya ve ezkiye son verilmesi; Anayasa'nın Türkiye'deki ulusal azınlıkları tanıyacak yönde değiştirilmesi; eşit yurttaşlık haklarının kullanılabilir biçime getirilmesi, ulusların kendi dilini kullanması ve kendi dillerinde okuma yazma serbestisi ve ulusal kültürlerini geliştirebilmesi, eşit haklar savaşımının kapsamına giriyor." (*Ürün*, sayı:52, s.35)

Görüyoruz ki H.Erdal'ın, *TKP Programı*'na dayanarak savunduğu bu "EŞİT HAKLAR SAVAŞIMI" ayrılma hakkını içermiyor. *Savaş Yolu*, hâlâ, programın, sorunu "bütünsel" olarak ele aldığına ısrar ediyor mu?

İkinci önemli nokta olarak, *Savaş Yolu*'nun Lenin'i yine çarpıttığını söylemiştik. *Savaş Yolu*'na göre Lenin, ajitasyon ve propaganda da *esas alınması gereken*, programın genel ve temel maddeleri olan tam hak eşitliği, tam dil, ulusal kültür özgürlüğü ve benzeri gibi konulardır diyor. Bu,

Lenin'in o yazıda söylediğini utandırmazca çarpıtmaktır! Lenin şöyle diyor:

"... Yahudi ve Yahudi olmayan proletaryanın Sosyal Demokrat (Komünist-İ.S.) örgütlerinin tam kaynaşması, bizim Yahudi yoldaşlarımızın şu ya da bu dilde propaganda ve ajitasyon yürütme bağımsızlığını, belirli bir yerel ya da ulusal hareketin gereksinimlerine uyarlanmış yayın basmalarını, ya da Sosyal Demokrat (Komünist-İ.S.) programın tam eşitlik ve tam dil, ulusal kültür, vb., vb., özgürlüklerine ilişkin genel ve temel ilkelerinin uygulanması ve geliştirilmesi olacak olan ajitasyon ve doğrudan siyasal savaş için belgiler ileri sürmelerini hiçbir bakımdan ya da biçimde kısıtlayamaz." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, c.6, s.470)

Lenin burada, ajitasyon ve propaganda esas alınması gereken eşit haklar savaşımıdır mı diyor? Yoksa onu *Savaş Yolu* mu uydurmuştur?

Lenin'in söylediği, Sosyal Demokrat (Komünist-İ.S.) programın, tam eşitlik, dil, kültür, vb., özgürlüklerine ilişkin genel ve temel ilkeleri olduğu ve proleterlerin örgütsel birliğini bu ilkelerin uygulanmasını ve geliştirilmesini engellemeyeceğidir. *Savaş Yolu* bir yandan sorunun "*bütünsel*" olarak koyalması gerektiğini söylerken, öte yandan sürekli eşit haklar savaşımını öne alıyor. Bu çabasına Lenin'i de ortak etmeye uğraşılıyor ve bu yolla *TKP Programı* ve H.Erdal'ı aklayabileceğini umuyor. Ne var ki kendisinin de hiç farklı düşünmediği, bütün bu çabaların ardından, ayrılma hakkını açıkça yadsımasıyla ortaya çıkıyor.

Sömürge sorunu ve yine bir dizi çarpıtma

Savaş Yolu, "Ana Sorun" başlığı altında o kendine özgü uslubu ile verip veritirdikten sonra şöyle diyor:

"Bugün Kürdistan'da kimse Kürdistan'ın sömürge olup olmadığını artık tartışmıyor. Böylesi anlamsız tartışmalar geride kaldı."

İşçinin Sesi'nin "bugün ana sorun sömürge sorunudur" dediğini de hiç sıkılmadan ileri süren (hem de tırnak içinde, *alıntı* olarak) *Savaş Yolu* şöyle sürdürüyor yazdıklarını:

"Bugün Kürdistan'daki ana sorunun ne olduğunu öğrenmek istiyorlarsa biz söyleyelim. Bugün Kürdistan'da ana sorun ortak savaşım sorunudur. Kürdistan sömürge olsa da olmasa da bu durum iki halkın ortak savaşımına engel değildir. Hangi milliyetten olursa olsun, tüm işçilerin tek bir örgütte, Türkiye işçi sınıfının öncüsü TKP'de birleşmesine engel değildir. Lenin'in yapıtlarını 'min-cıklamayı' marifet sayan bu gurupçuğun, bu konuda Lenin'e *başvuramaması*, onu kendine *kalkan edememesi de oldukça anlamlıdır*."

Kürdistan'ın sömürge olup olmasın ortak savaşımına, proleterlerin örgütsel birliğine engel değildir diyor Savaş Yolu. Doğru, ama bız bunun tersini mi söylüyoruz? Tabii ki engel değildir. Sizin burjuva ulusçusu sosyal şoven tutumunuzdur engel olan. Siz, aynen ayrılma hakkı uğruna savaşmaktan yan çizdiğiniz gibi, sömürgecilğe karşı savaştan da yan çiziyorsunuz. Aynen, ayrılma hakkını yadsıdığınız gibi, sömürgecilği de yadsı-

yorsunuz. Hem de korkakça yapıyorsunuz bunu. Açıkça, Kürdistan sömürge değildir demek varken, *bu konu artık tartışılmıyor, olsa da olmasa da farketmez* diyerek işin içinden sıyrılmaya çalışmak ne anlama gelir? Lenin'e başvurmadığımızı söylerken de yine aynı ürkeklik sürüyor. Bunun "oldukça anlamlı" olduğu söyleniyor. Neden "oldukça"?

Oportünistlerin, sömürgecilik konusunda Lenin'e başvurup vurmadığımızı konusundaki merakını yakında gidereceğiz. Ancak burada şu kadarını söyleyelim. Lenin, iç-sömürgecilik terimini *Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi* yapıtında kullanmıştır. Şöyle diyor Lenin:

"Ve böylece Rusya'da nüfusun tarımdan uzaklaşması, kentlerin, banliyölerin, fabrika ve ticaret ve sanayi köylerinin, kasabalarının büyümesinde (iç sömürgecilğin kısmen gözlerden sakladığı bir büyüme) ve de tarım dışı göçlerde ifadesini buldu." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.3, s.581) (abç)

Ana sorunun sömürge sorunu olduğunu söylediğimiz konusuna gelince, biz şöyle diyoruz: Türkiye Kürdistanı Türkiye'nin iç sömürgeciğidir. Bunu açıkça belirtmek bugün özellikle önem kazanmıştır. Burjuva ulusçuları ve burjuva ulusçuluğunun zehirine bulaşmış olanlar, bu gerçeği yadsıyarak yıllar yılı Türkiye Kürdistanı'nda uygulanagelen bu çok yönlü hegemonyayı, kanlı sömürgeci siyaseti gözlerden saklamaya çalışıyorlar.

Türkiye Kürdistanı'nın iç sömürge olduğunu yadsıyanların, siyasal düzeyde de Kürt ulusunun savaşımını bir eşit haklar savaşımına indirgemeleri rastlantı değildir. Bugün nüfusu on milyona yaklaşan Kürt ulusu, Türkiye sınırları içinde *ezilen* bir ulus olarak yaşıyor. Türkiye egemen ulus Türk ulusudur. Kürt ulusu, en başta kendi yazgısını çizmek, kendi devletini kurmak hakkı olmak üzere, her türlü ulusal haklarından yoksun bırakılmıştır.

Kürt ulusu üzerindeki bu baskı yalnızca siyasal değildir. Bu baskının altında şiddetli ve sistematik olarak yürütülen bir ekonomik sömürü yatıyor. Kürdistan'da üretim güçlerinin gelişmesine sekte vuran bu sömür, Kürdistan'ın bugünkü geriliğinin ana nedenidir.

İşçinin Sesi'nin 109-110. sayısında şöyle yazmıştık: "... 'Kürt sorunu' bir iç sömürge ve ezilen ulus sorunudur." *İşçinin Sesi*' bu konudaki değerlendirmesi ortadayken, *Savaş Yolu*'nun söylenenleri çarpıtmaya yeltenmesi yalnızca onun çaresizliğini gösterir. Ne var ki bu çarpıtma ile, oportünizmi saklayamıyorlar. *Savaş Yolu* ve yol arkadaşları, bir yandan sömürgecilği ve ayrılma hakkını yadsırken, öte yandan "birlik", "birlik" diye bastırıyorlar. Bunun liberal burjuvazinin tavrından hiçbir farkı yoktur.

Son birkaç nokta

Savaş Yolu'nun demagojileri bitmiyor. Örneğin, *Politika* gazetesini, *Savaş Yolu*'nu bulunduranlar tutuklanıyor da *İşçinin Sesi*'ni "tomarla" bulunduranlar serbest bırakılıyor! Buna kargalar bile güler.

Savaş Yolu ihbarcılık yapmayı da hiç boşlamıyor. Kürdistan'da, nerede, nasıl *İşçinin Sesi* dağıtıldığına ilişkin örnekler veriyor. "Örnekleri çoğaltmak mümkün" diye de eklediğine

göre, mutlaka bu örnekleri el altından çoğaltıyorlardı!

Barzani ile ilgili olarak söylediklerinin mantığını anlamak ise gerçekten zor. *Savaş Yolu*, Barzani şöyle yaptı, Barzani böyle yaptı diye sıraladıktan sonra dönüp, Barzani bunları yaptı diye *İşçinin Sesi*'ni suçluyor! Çok hoş doğrusu. *Savaş Yolu* şöyle soruyor: "Ey Berzanioglu ... senin 'Kürt komünistleri' olarak ilan ettiklerin bunlar mıdır?"

Bizim Kürt komünistleri diye kimlerden söz ettiğimiz, *TKP Leninciler Konferansı Kararları*'nda şöyle belirtiliyor:

"Konferansımız, TKP oportünist yöneticilerinin geçmişteki ve bugünkü sosyal şovenist tutumları nedeniyle parti dışında kalan Kürt komünistlerini TKP'nin Leninci güçleriyle bütünleşmeye çağırır. Kürt demokratlarının, Kürt ulusunun gerçek kurtuluşu yolunda ilk adım olan ileri demokratik halk devrimini gerçekleştirme yolunda, TKP Leninci güçleriyle yakın bağlaşıklık kurmasının önemini vurgular. Türkiye Kürdistanı'ndaki tüm devrimci demokratik örgütlerle kardeşçe ilişkiler kurmayı Eşgüdüm Komitesi'ne görev olarak verir." (*TKP Leninciler Konferansı*, 2. basım, s.49)

Son olarak bir noktaya daha değinelim. *Savaş Yolu* diyor ki: "Sonra, Barzanioglu mektup yazanın 'Kürt komünisti' olduğunu nereden biliyor acaba? Kanımızca, Barzani milliyetçiliğinin ideologlarından olan ve şu anda onunla aynı yerde yaşayan 'Baba' İsmet Şerif Vanlı'dan almış olduğu bilgilere(!) dayandırıyor."

Savaş Yolu'nun yazarı bu söyledikleriyle baltayı ~~tem~~ taş vurmış. Bir kere, İsmet Şerif Vanlı İngiltere'de değil Lozan'da yaşıyor. İkincisi biz İsmet Şerif Vanlı'yı duymuşuzdur, görmüşlüğümüz yoktur. Üçüncüsü, İsmet Şerif Vanlı'nın İngiltere'de yaşadığına ilişkin bilgiyi, uzunca bir zaman önce oportünistlere biz vermiştik. Fakat sonradan bu bilginin yanlış olduğunu öğrendik. Oportünistler ise bıraktığımız yerde kalmışlar. *Atılım*'da "mektubunu" bastıkları "İngiltere'den bir komünist" de iyi çalışmıyor herhalde. Ona bir soruverselerdi... Dönüp, "aynı yerde yaşayan" diye buna sarılmaları, acizliklerini gösteriyor.

Menşevikler, yeni çıkarmaya başladıkları *Çağ* dergisinde de aynı zavallı masala sarılmışlar. Hem de daha zenginleştirerek! Ama yalancının mumu yatsıya kadar yanar. Bu yöntemlerle bataklığın daha dibinden başka yere varamazlar.

Savaş Yolu'ndaki yazı, demagojileriyle, çarpıtmalarıyla, menşeviklerin burjuva ulusçusu, sosyal şoven yüzünü sergiliyor. Kürt ulusunun ayrılma hakkını birkez daha yadsıyor ve *İşçinin Sesi*'nin bütün söylediklerini doğruluyor. Oportünistlerin, ulusal sorunda da nasıl bir çıkmazda olduğu açıktır.

Sözü TKP Leninci Konferansı'nın, Kürt Ulusal Hareketi Üstüne Kararı'ndan bir alıntıyla bağlayalım:

"Türkiye'de bugün Kürt ulusal hareketiyle proletaryanın öncülük ettiği sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimi savaşımını tek bir yumruk olarak birleştirmeliyiz. Bunu başarabilmenin yolu, Türk komünistler için oportünizme ve şovenizme karşı amansız, ödünsüz savaşmaktan, Kürt halkının güvenini kazanmaktan geçer."

Gazetenin çevresinde kümelerin oluşması yeterli değildir

Kümeleri örgütlemek gerek

Eğer, yayın organımız çevresinde ortaya çıkan kümeleri veya bunların önde gelenlerini parti örgütümüzün dikey yapısına katamıyorsak, sonuçta, bunlar, saman alevi gibi parlayıp söner.

Can Kocadayı

Partimizin, parti üyelerimizin önünde burjuvazinin ve onun "gönüllü bağlaşıkları"nın işçi sınıfını sınıf savaşımından saptırmak için giriştikleri manevraları, ideolojik saldırıları geri püskürtmek görevi boylu boyunca duruyor.

Burjuvazinin çok yönlü saldırıları her zaman, her koşulda aynı olmuyor, düz bir hat izlemiyor. Toplumun içinde bulunduğu somut ortamda, farklı koşullarda farklı renklere bürünüyor. Bazen koyu milliyetçilik, Türkçülük, bazan reformizm, liberallik şeklinde ortaya çıkıyor. Koşullara göre, kimi zaman sağ elini, kimi zaman 'sol' elini kullanıyor. Ama özü hiç değişmiyor. Partileriyle, "gönüllü bağlaşıkları"yla yazılı ve sözlü basın yoluyla işçi sınıfına, emekçi halka yükleniyor.

Bir yandan egemen burjuvazi toplumda yozluk, kokuşmuşluk yaymak isterken, diğer yandan onun "gönüllü bağlaşıkları" işçi sınıfının sınıf savaşımını burjuvazinin kabulleneceği düzeye çekmek, reformizmi işçi sınıfına yamamak istiyor. Bunlar "birlik", "legalleşme = özgürlük" bağışmalarıyla ortalıkta geziyor.

Burjuvazinin "gönüllü bağlaşıkları" yeni sosyal demokratlara karşı ideolojik ve örgütsel savaşım, burjuvaziye karşı savaşımın eşdeğerde önem taşıyor.

Reformist legalist görüşleri işçi sınıfının saflarından söküp atmadan ne işçi sınıfının birliği sağlanabilir, ne de burjuvazi yenilebilir. Yani, burjuvaziye yenmek için onun işçi sınıfı içindeki ajanlarını, "gönüllü bağlaşıkları"nı, reformist legalistleri hem ideolojik ve hem de örgütsel alanda bozguna uğratmak, yenmek zorundayız.

Bunların yayın ve başka yollarla, işçi sınıfı içinde yaymak istedikleri zehiri geri püskürtmek, etkisiz kılmak için kullanacağımız çok güçlü bir silahımız, merkez yayın organımız *İşçinin Sesi* gazetemiz var. Bu silahımızı hiçbir zaman elden bırakmamalı, çok iyi kullanmalıyız.

Gazete çevresinde kümelerin oluşması yeterli mi?

Merkez yayın organı "kollektif propagandist, kollektif ajitator, kollektif örgütçüdür". Bunlar ayrı ayrı, birbirinden kopuk, kendi içinde ele alınan lokal çalışmalar değildir. Bir bütündür, iç içe geçer. Bir yönü diğerinden veya diğerlerinden ayrı olarak alınmaz. Burjuvaziye, reformizme, her türden oportünizme karşı yürüttüğümüz savaşımın bütünüdür kapsar.

Savaşımız ideolojik ve örgütsel olarak güçlü olmamızı gerektiriyor. Örgütsel birliğimiz, merkez yayın organı temelinde düzenli sürdüreceğimiz ideolojik

eğitimle gerçekleşir.

Merkez yayın organı temelinde sürdüreceğimiz eğitim, gazetemizin yığınlarla bağlarını kuracak, onları yönetecek önderleri, örgütleri ortaya çıkaracaktır. Pratik çalışmalarımızda kazandığımız deneyleri geliştirmek, hatalarımızdan ders almak, gazetemizin ulaştığı her yere bunları duyurmak, yerel çalışmalarımızı partimizin genel çalışmasıyla bütünleştirmek en önemli görevlerimizdendir. Yarın sınıf savaşımını yönetecek önderler, bugün savaşım sürecinde, bilene bilene yetişecektir.

Her işçi sınıfı devrimcisi, her komünist ideolojik olarak kendisini yetiştirmek, geliştirmek zorundadır. Bunun için komünizmi, Marksizm-Leninizmi bir bilim olarak öğrenmek, klasikleri okumak gerekli fakat, yeterli değildir. Kuşkusuz, devrimci teoriyi bilmeden, öğrenmeden devrimci eylem olamaz. Teoriyi pratiğe bağlamadan da, devrimci eylem olmadan da devrimci olunamaz. Olsa olsa lafazan, Marksolog olunur.

Devrimci deney, yöneticilik yetenekleri doğru ideolojik temelde, düzgün, tutarlı politik çalışmalar sürecinde elde edilen şeylerdir. Klasiklerden öğrendiğimiz devrimci teoriyi pratik eylemlerimizle bağlamak, gazetemizin ideolojik, politik doğrultusuyla örnek, bu temelde hem kendimizi, hem çevremizi sürekli eğitmek, geliştirmek, gelişen sınıf savaşımının koşullarına hızla uyum sağlamak zorundayız.

Devrimci deney ve örgütsel yetenek, yöneticilik konusunda Lenin şöyle diyor :

"Devrimci deneyim ve örgütsel yetenek elde edilebilecek şeylerdir, yeter ki bunları elde etme isteği olsun, yeter ki eksiklikler kabul edilsin, devrimci eylemde bu eksikliklerin kabul edilmesi bunların yarı yarıya giderilmesi demektir.

"Ama bu bilinç sönmeye başladığında, eksikliklere erdemler olarak bakmaya hazır, hatta kendiliğindenlik önünde kölece boyun eğişlerine teorik bir temel bulmaya çalışan kimseler - ve hatta Sosyal Demokrat (Komünist-İ.S.) organlar - boy göstermeye başladığında, sadece ufak tefek talihsizlikler olan şeyler, başı başına talihsizlikler haline geldi." (Lenin *Ne Yapmalı* Sol Yayınları s.46)

Merkez yayın organımıza *İşçinin Sesi*'ne gelen okuyucu mektuplarında ideolojik, politik doğrultumuzun her yığınlar arasında geçen gün daha çok ilgi gördüğü, yayın organımızda ortaya koyduklarımızın hayat tarafından doğrulandığı yazılıyor.

Değişik illerde, yerleşim alanlarında, fabrikalarda gazetemiz çevresinde kümeler oluşuyor. Kuşkusuz bu bizim açımızdan sevinilecek bir durumdur. Fakat, 'yeterli mi' diye de sormak gerekir.

Kümeleri örgütlemek gerek

Yayın organımızın işlevinin bir yanı yığınlarla parti politikamızı yaymak, onları bu doğrultuda bilinçlendirmektir. Diğer yanı, yani onun 'kollektif örgütçü' işlevi, işte parti üyelerinin asıl yakalayacakları yan bu yandır. Eğer, yayın organımız çevresinde ortaya çıkan bu kümeleri veya bunların önde gelenlerini parti örgütümüzün dikey yapısına katamıyorsak, sonuçta, bunlar, saman alevi gibi parlayıp söner veya yanan, ama kimseyi de tutuşturamayan çahılar olmaktan öteye gidemezler.

Gazete dağıtımının örgütlenmesi başlı başına bir örgütlenme konusudur. Dağıtılması elden ele verilmesi. (Burada şunu özellikle vurgulamak gerekiyor: Gazetenin elden verilmesi kesinlikle bir ücret karşılığı olmalıdır. Bu 10 lira da olur, 1000 lira da olur. Önemli olan okuyucunun gazeteye katkısıdır, bu yolla da sahip çıkmasıdır. İşçilerin, emekçilerin gazetemiz için verecekleri her kuruşun partimiz açısından yüksek değeri vardır.) Muhabir guruplarının oluşturulması, okuyucunun yayın organı ile yazışması, gazetede okuduğu konulardan çıkarak çevresinde ajitasyon yapması, ortaya örgütsel bir yapı çıkarır.

Yığınlar içinde gazetenin düzenli dağıtımını, canlı politik ajitasyon, canlı politik çalışma, her tür protestoyu, kaynaşmayı ku-

şçiler arasında, emekçi sınıflar arasında, belirli olaylardan kalkarak, yığınları harekete geçirebilecek nitelikte ajitasyon yapan kişiler çıkabilir. Bunlar partimize kazanılmış da olabilir. Yığınları harekete geçirme, iyi ajitatorluk yeteneğini, çevresini partiye kazanma, örgütlenme, partiyi her konuda bilgilendirme ve işe nereden başlaması gerektiğini bilemeyen diğerlerine yol göstermeyle birleştiremiyorsa, işin en önemli yanı eksik kalıyor demektir. Böylesi kimse tüm yeteneklerine karşın, günlük olayların peşinde koşan, kalıcı sonuçlar alamayan kişi olmaktan, bir gün yorgun savaşçı durumuna düşmekten kurtulamaz.

Eğer, somut bir olaydan kaynaklanıp kendiliğinden gelişen protestoları yönlendirebilme, politize etme yeteneğini göstermiyor veya bunlara gerek görmüyor, insanların böylesi olaylar çevresinde toplanmasını yeterli buluyorsak ve partiyi yeni üyeler kazanmayı da sadece bu çerçevede düşünürsek, bu, kendiliğinden hareketin peşinde yuvarlanmaktan başka birşey değildir.

Somut bir olaydan kaynaklanarak ortaya çıkan ve kendinden gelişen gösterilerde, bazı politik istemlerin, slogan olarak orada bulunanlara atılması, bu istemlerin taraftar bulması başlı başına iyi birşeydir. Bu somut olay bizim açımızdan bir başlangıç olmalıdır. Böyle durumlarda parti üyelerimiz, temel örgütlerimiz dalıcı, örgütleyici olmalı, gazete oku-

kuzl ipliği takip ederek kuracağımız örgüt, o örgütte çalışan insanların çokluğu, görevlerini eksiksiz yerine getirmeleri, ağır çok titiz ve sık örülmesi, polislin, burjuvazinin ve onun "gönüllü bağlaşıkları"nın her tür saldırısına karşı o derecede dayanıklı olacaktır.

Lenin RSDİP (Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi) içinde Menşeviklere ve diğer oportünistlere karşı yürüttüğü ideolojik ve örgütsel savaşımında, merkez organına ve onun çevresinde örgütlenmeye büyük önem verdi. Bu örgütlenme biçimini ısrarla savundu. Merkez organın işlevini küçümseyenlere, bunun boş bir kırtasiyecilik olduğunu öne sürülenlere, canlı siyasal eylemlerle siyasal bir gazeteyi karşı karşıya getirenlere şöyle diyordu:

"Bütün Rusya için bir siyasal gazetenin yayınlanması ana çizgi olmalıdır. Bu çizgiyi izleyerek bu örgütü (yani her protesto hareketini ve her kaynaşmayı her an desteklemeye hazır devrimci örgütü) durmadan geliştirebilir, derinliğine ve genişliğine güçlendirebiliriz." (Lenin *Ne Yapmalı*, Sol Yayınları, s. 198)

Grevler, gecekondu yıkımına karşı direnişler ve benzeri çeşitli nedenlerden kaynaklanan ve yer yer politik içerik kazanan protestolar, gösteriler günden güne çoğalıyor. Daha fazla insanı çekiyor.

Bugün içinde bulunduğumuz bu durum görece olarak durgundur. Yığınların daha da hareketleneceği, işçi sınıfının, emekçi halkın daha kararlı bir şekilde alanlara çıkacağı günlerin göstergeleridir bunlar.

Bugünler, sınıf savaşımının kıvılcıklarını en yaygın şekilde alevlendiren, yığınlara sardırın, sınıf savaşımı içinde denenmiş, savaşımın her koşuluna adapte olmaya hazır deneyli kadroları, sempatizan ağını çevresinde oluşturan yayın organımızı güçlendireceğimiz, geliştireceğimiz günlerdir. Yani kesin savaş günlerine hazırlandığımız günlerdir.

Bugünkü çalışmalarımızın ana hedefinin devrime hazırlanmak olduğuna hiçbir zaman gözden kaçırılmamalı, tüm çalışmalarımızı bu amaca ustalıkla bağlamalıyız.

Lenin, devrimcilerin başucu yapıtı *Ne Yapmalı* kitabında şöyle diyor:

"Biz her zaman günlük çalışmalarımızı yapmalıyız ve her zaman herşeye hazır olmalıyız, çünkü çok kez patlama dönemleri ile durgun dönemlerin birbirinin yerini ne zaman alacağını önceden kestirmek hemen hemen olanaksızdır." (Lenin *Ne Yapmalı*, Sol Yayınları, s. 214)

Burjuvaziye ve onun "gönüllü bağlaşıkları"na karşı kesin savaş günlerine hazırlandığımız bu günlerde silahımız, merkez yayın organımızdır, bu temelde örgütlenen, eğitilen temel örgütlerimizdir, partimizdir.

Tuğlaları Lenin'in gösterdiği gibi birer birer yerleştiriyoruz. Binamız kan ter içinde yükseliyor. Önümüzde bu binayı daha da yükseltmek görevi duruyor. Haydi iş başına!

caklayan, kıvrak politik tutum almaya hazır, yatay ve dikey olarak güçlü, politik bilinçli, gazete dağıtımını sürecinde gizlilik kurallarını özümsemeye başlamış temel örgütleri partimize kazandıracaktır. Bizim binamızı kurduğumuz temel, işte bu temel olmalıdır.

Kuşkusuz, merkez organ çevresindeki kümelerin parti örgütüne katılması kendiliğinden bir gelişmeyle olmaz. Onları parti örgütümüze katmak, üyelerimiz baş görevidir. Görüldüğü kadarıyla, bizim asıl eksik kaldığımız, geliştirmemiz gereken yanımız, bu kümeleri birleştirebilme, örgütlenme yeteneğimizdir.

yucu ağını, sempatizan ağını genişletmeye yönelik adımlar atmalı, öne çıkan işçileri, emekçileri kazanma hedefini önüne koymalıdır.

Her olayı, gelişmeyi kucaklayan, partimizin devrimci politikası doğrultusunda yönlendirebilen, merkez organ temelinde eğitilen, örgütlenen temel örgütleri ancak böyle yaratabiliriz.

Örgütlenmenin ipi yayın dağıtımında

Gazetemizin yetiştirdiği her yerde örgütlenmek görevini en başa almalı, yayın dağıtım çizgimizi kızıl bir ip gibi kullanmalıyız. Bu

Çığ gibi büyüyen işten çıkarmalara, işçileri bölmeye, sendikasızmaya, birbiriyle rekabete sürüklemeye yönelik uygulamalara karşı mücadelede

Ana halka devrimci siyasal yoldur!

Sendikal birliği pekiştirmek, sendikasızmaya işçileri sendikalaştırma çabasına hız vermek, işli işçilerle işsiz işçiler arasında dayanışmayı örgütlemeye yolunda somut adımlar atmak, *en acil görevlerdir.*

Son sıralarda, burjuva gazetelerde bile, "işçiler topun ağzında" başlığıyla haberler yayınlanıyor. Özellikle tekstil, metal, petrol-kimya-lastik, deri, gıda işkollarında işten çıkarmaların giderek arttığı belirtiliyor. Gerçekten, kapanan işyerlerinde açığa kalan işçi sayısı onbinlerle ölçülüyor. İşsizlik oranı, çalışan nüfusun beşte birini çoktan aştı. Burjuvazi, içinde bulunduğu ekonomik bunalımın yükünü emekçi yığınların sırtına yüklemeye ve bu arada, işçi sınıfını bölme, güçten düşürme, örgütsüz bırakma, sendikasızmaya çabası içindedir.

Bu ortamda, yüzbinlerce işçinin kafası, "bu duruma karşı ne yapmak gerekiyor" sorusuna yanıt aramakla meşguldür.

İşçi sınıfı, işten çıkarmalara en başta militan, devrimci siyasal eylemleri yığınsal olarak yükselterek karşı çıkabilir. Bununla ilgili olarak, başta işçi komisyenlerini yaygınlaştırmak olmak üzere sendikal birliği pekiştirmek, sendikasızmaya işçileri sendikalaştırma çabasına hız vermek, işli işçilerle işsiz işçiler arasında dayanışmayı örgütlemeye yolunda somut adımlar atmak, *en acil görevlerdir.*

Türkiye Komünist Partisi'nin 1987 Kasım'ında toplanan Merkez Komitesi Plenumu, sendikal birlik, sendikalaşma, işli-ışsiz işçi dayanışmasına ilişkin önemli kararlar almıştı. Önce bu kararları yeniden gözden geçirelim.

Sendikal birlik

Kasım 1987 Plenumu'nun "Bağımsız sendikalardaki devrimci işçilere çağrı"sında, bu sendikalara üye işçilerin sendikalarını da alıp Türk-İş'e katılmalarının önemi vurgulanıyor ve şu görüş dile getiriliyordu:

(...)
"Bağımsız sendikaların tepe yöneticileri arasından, Türk-İş'e katılım konusunda iki ana karşıt görüş öne sürülüyor.

"Bunlardan biri ve daha çok Laspetkim-İş ve Genel Hizmet-İş gibi sendikaların yöneticileri arasından duyulan şudur: 'Sendikal birlik iyidir ama devrimci sendikacılık temelinde olması gereklidir. Türk-İş değişmez. Bunun için DİSK kurulmalıdır.'

"Bu görüşün ne birlikle, ne devrimci sendikacılıkla hiçbir ilgisi yoktur. Bu görüş 'devrimci' kılıf altında düpedüz bölücülük tür.

"Eski DİSK üyelerinin çoğu dahil, milyonlarca işçi Türk-İş çatısı altında örgütlüdür. Türk-İş, tabanın istekleri doğrultusunda bazı değişiklikler geçirmiştir. 'Türk-İş değişmez' görüşünün yanlışlığını yaşam çoktan göstermiştir. Türk-İş daha da değişecektir.

"Bugün devrimci görev, Türk-İş'e katılarak, bu değişim sürecini birlik içinde derinleştirmek ve hızlandırmaktır. Böylece hem sendikal birliği, hem devrimci sendikacılığı birarada gözetip geliştirmek.

"Bunu yapmayı, 'DİSK kurulsun' demek, sendikal hareketi bölerek, Türk-İş'in içinde bulunduğu değişimi baltalamaktır. Sendikal birliğe ve devrimci sendikacılığa karşı, sınıf düşmanı burjuvaziden yana olmaktır.

"Kaldı ki, bugün DİSK yeniden kurulsaydı, devrimciliğinin garantisi nedir? DİSK diye, tabanı olan bir örgüt yoktur. Ortada Baştürk başkanlığında, tabansız ve devrimcilikle ilgisi olmayan, sosyal demokrat, yani sol burjuva görüşler savunan, eskiden kalma bir kurul vardır. DİSK kurulursa, devrimciliğinin garantisi(!) bu mudur?

"Buna yanıt olarak, 'DİSK kurulursa garanti bu kurul değil üye taban olacaktır' deniyorsa, o zaman da şu soru yanıtız kalır: Aynı taban aynı etkiyi neden Türk-İş'te yapmasın da, ille DİSK'in kurulmasını beklesin?

"Açıktır ki, bu görüşün devrimcilikle değil, bölücülükle ilgisi vardır.

"İkinci karşıt görüşü daha çok Otomobil-İş öne sürmekte ve şöyle demektedir: 'Biz Türk-İş'te sendikal birlikten yanayız ama Türk-İş tüzüğünde her işkolunda tek sendika koşulu vardır. Türk-İş bizi istiyorsa tüzük değişikliği yapmalıdır. Yoksa devrimci bir sendika olan Otomobil-İş, Türk Metal tarafından yutulur.'

"Bu görüşün de birlikle ve devrimcilikle hiçbir ilgisi yoktur. Bu görüşle, Otomobil-İş genel kurulunda ve temsilciler meclisinde Türk-İş'te birlik yönünde alınan kararların uygulanması ertelenerek, aynı zamanda disiplinlik yapılmaktadır.

"Türk Metal yönetiminin azılı gericisi olduğu ve sık sık gangsterlik yaptığı bilinen bir gerçektir. Ancak bu sendikanın tabanında çok sayıda ileri işçi olduğu, geneliyle hızla ilerlemekte olan tabanın yönetimi giderek sıkıştırdığı, bu nedenle yönetimin, özellikle son yıllarda nasıl demagogik militanlık yaptığı da bilinen bir gerçektir.

"Türk Metal zaten değişmeye zorlanmaktadır. Açıktır ki, bir de Otomobil-İş katılırsa, Türk Metal'de kısa sürede bir nitelik sıçraması olacaktır. Otomobil-İş, Türk Metal yönetimine gerçekten karşıysa, o zaman yapması gereken, 'yutuluruz' diye Türk Metal'e girmekten kaçınmak değil, tam tersine bir an önce o sendikaya katılmaktır.

"Otomobil-İş'in katıldığı Türk Metal, başka bir Türk Metal olur. Bu katılımın iyi etkisi yalnızca Türk Metal'de de değil, tüm Türk-İş'te duyulur.

"Ancak, Otomobil-İş'in Türk-İş'e katılmak için öne sürdüğü, her işkolunda birden fazla sendika koşulu, kendisi Türk-İş'e katılsa bile, bunun ilerletici etkisi olmasın diye sanki özel olarak aranıp bulunmuştur.

"Bu koşul gerçekleşirse, Otomobil-İş'in Türk Metal'i etkileme olanağı azalacaktır. Olduğu kadarıyla etkileme, birliği değil rekabet duygularını güçlendirici

yoldan olacaktır. Aynı zamanda Türk-İş tüzüğünde geri bir adım atılacaktır.

"Her işkolunda tek sendika doğru bir ilkedir. Hatta artık bu bile dar gelmektedir. Yaşam, bir işkolundan da daha geniş sendikal bütünlük gerektirmektedir. Durum böyleyken, Türk-İş'in tüzüğünde, tam tersine, yanlış ve geri yönde bir değişiklik yapılmasını istemek hangi devrimcilikle bağdaşır?

"Bağımsız sendikalardaki devrimci işçiler!

"Sizler devrimci sendikal birliğin önemini çok iyi biliyorsunuz. Bunun içinde ki, devrimci sendikal birliğin yolunu tıkayanlar, önünüze hep, sendikal birliğe doğrudan karşı görünmeyen ve devrimci görünen gerekçelerle çıkıyorlar. Bu gerekçeleri kaldırıp atın!

"Tek bir işkolunda sendikal bütünlüğün bile dar geldiği, yalnızca ülke çapında değil uluslararası sendikal birliğin gerektiği günümüzde küçük bağımsız sendikalarla ciddi haklar elde edilmesi uzun erimde olanaksızdır.

"Bu nesnel gerçek temelindedir ki önde gelen bağımsız sendikalar bile bugün yüzde onluk barajı aşmada güçlük çekmektedirler. Bazılarının ise barajın altına düştükleri bilindiği halde, Çalışma Bakanlığı buna göz yummaktadır. Bu da gösteriyor ki bağımsız sendikalar sendikal birliğin pekişmesini engellemede burjuvazinin işine yaramaktadır.

"Bağımsız sendikacılık işçinin çıkarına değildir. Bağımsız sendikaların bazı yöneticileri işçinin çıkarından önce kendi koltuklarını düşünmektedirler. Türk-İş'te sendikal birliğe karşı bu nedenle bin dereden su getirmektedirler. Ne kadar devrimci görünmeye çalışırlarsa çalışsınlar, dükkancı tutumlarıyla burjuvazinin çıkarlarına hizmet etmektedirler.

"Bağımsız sendikalardaki devrimci işçiler!

"Sendikal birlik genelde önemliyse, bölücü tutumlardan kaçınmak tek tek bağımsız sendikalarda da önemlidir.

"Bu nedenle, yapılması gereken, sendikanızdan istifa edip Türk-İş'e bağlı sendikaya geçmek değildir. Türk-İş'e katılma konusunu sendikanız içinde gündeme getirmeli, yanlışları sergilemeli, arkadaşlarınızı doğru yönde ikna etmelisiniz. Türk-İş'te sendikal birliğin mücadelesini vermelisiniz ve sendikanızı da alıp, Türk-İş'e öyle gitmelisiniz.

"Sendikal birliğe en çok katkısı olacak yol budur. Sendikanızı geride bırakmamış olacaksınız, bölücülük için bağımsız sendikalara bel bağlayanları dumura uğratacaksınız. Birlik içinde davranışa, tabanın söz ve karar sahibi olmasına güzel bir örnek oluşturacaksınız. İşçi sınıfının çıkarlarının koltuk kaygusundan fersah fersah önde olduğunu somut canlandırcaksınız.

"Bağımsız sendikalardaki devrimci işçiler!

"Haydi sendikanızı da alın, Türk-İş'e katılın!" ("TKP MK Kasım 1987 Plenumu Kararları", *İşçinin Sesi*, Sayı: 342, 25 Kasım 1987)

Sendikalaştırma kampanyasına hız verelim

Sendikal birliğin pekiştirilmesinin bir yönü de sendikalaşma çabasını yoğunlaştırmak, tüm sınıfa yaymaktır. *Sendikasızmaya* işçi oranının henüz çok yüksek olduğu bir ortamda, *sendikalaştırma* görevi, sendikal birliğin geliştirilmesi ve işten çıkarmalara daha güçlü, daha militanca karşı konulması açısından büyük bir önem taşımaktadır.

Bu konuda partimizin görüşü şöyledir:

(...)

"... Henüz çok sayıda işçi sendikasızdır. Sendikal birliğin sınıfın bütünü açısından daha ağırlıklı bir anlam kazanabilmesi için sendikalaşmaya hız vermek gereklidir.

"Bugün sendikaya üyelik için yapılan noter vb. masrafları, sendikalaşmayı yaygınlaştırma çalışmasının önünde engel olarak gösterme eğilimi vardır. Bu yanlıştır. Sendikalaşma ne kadar yaygınlaşırsa, masrafların yükü o kadar az olacağı gibi, bu sendika yasalarını geri püskürtmek de o kadar yakınlaşır.

"Ayrıca, sendika yöneticileri arasında, küçük işyerlerinde çalışan işçilerin sendikalaşması konusunda yanlış, sınıfın çıkarlarına aykırı bir anlayış yaygındır.

"Buna göre, işçiyi azgınca sömüren küçük işverense, bu işverene hoşgörülle bakılmaktadır. Böyle anlayışların işçi sendikalarında yeri yoktur.

"Sendikanın temel görevi, nerede çalışırsa çalışsın işçinin, işgücünün karşılığını almasını sağlamaktır. Tekelcileşmeyen işverenleri değil özellikle daha kötü koşullarda olan işçileri kollamaktır.

"İşgünüyle, ücretiyle, iş koşullarıyla korkunç bir sömürünün yürüdüğü bilinen küçük işyerlerinde sendikalaşma acil olarak yaygınlaştırılmalıdır. Yanlış anlayış, ihmal vb. nedenlerle bu alanda yıllardır biriken boşluk yoğun çabayla doldurulmalıdır. Sendikalaşma yaygınlaştırılmazsa, sendikal birlik sınıfın bütünü açısından yeterince ağırlıklı bir anlamı kazanamaz. Sendikal alanda bölücülük yenilgiye uğratılsa bile, işçilerin büyük çoğunluğu sendikasızsız, sınıf düzeyinde bölücülük ağır basmış demektir.

"Sendikalar birbirleriyle rekabet edeceklerine, işkollarındaki sendikasızmaya işçileri sendika-

laştırma konusunda ulaşılmaması gereken düzeyle, yani kendi kendileriyle rekabet etmelidir.

"Sendikali işçiler! Sendikası işçileri sendikalaştırın!"

"Sendikası işçiler! Sendikalaşın!" (agy)

İşli-işsiz işçi dayanışmasını yükseltelim

İşçilerin patronlar karşısında birliğinin üçüncü önemli yönü de, işçi sınıfının çalışan kesimiyle, işsiz bırakılan kesimi arasında sınıf dayanışmasının artırılmasına ilişkindir. Bu konuda, TKP'nin görüşü şöyledir:

(...)

"İşçi sınıfı aktif ve yedek iki orduya bölünmüştür. İşsizler dediğimiz endüstri yedek ordusu da kapitalizmin ücretli emek örgütlenmesinin, dolayısıyla işçi sınıfının ayrılmaz parçasıdır.

"Ücretlerin genel hareketi yalnızca işli işçilerin mücadelesiyle değil, asıl olarak endüstri yedek ordusunun genişlemesi ya da daralmasıyla düzenlenir. Yani işçi aktif ve yedek ordusunun iş ve yaşam koşulları birbiriyle kopmazcasına bağlıdır.

"İşçi sınıfının bir kesiminin işsiz güçsüzlüğe mahkum edilmesi kapitalizmin bir yasasıdır. Ve bu yasaya karşı koymanın tek yolu, Marks'ın bundan yüz yıl önce söylediği gibi, sendikalar vb. aracılığıyla, çalışanlarla işsizler arasında düzenli işbirliği' örgütlemektir.

"Özellikle Türkiye'de bugün bu görev canalıcı önem taşımaktadır. İşli ve işsiz işçiler arasında dayanışmayı ve düzenli işbirliğini yükseltmeliyiz.

"İşsiz işçilerin hiçbir ayarda ödemedikleri sendikalara üye olmasını sağlamalıyız.

"İşli ve işsiz işçiler hep birlikte işsizlik sigortası için mücadele etmeliyiz ve şunları istemeliyiz:

"1- İş bulup belli bir süre çalışmış olma koşulu aranmadan, işsiz olarak kayıtlı herkese, aileleri de hesaba katılarak işsizlik tazminatı ödenmelidir.

"2- İşsizlik tazminatı olması gereken asgari ücretin tümü kadar olmalıdır.

"3- Sigorta primlerinin tümü devlet ve işverenlerce ödenmelidir.

"4- İşsizlik sigortasını da kapsayacak olan SSK'nın tüm yönetimi sigortalıların kendilerine devredilmelidir. Böylece SSK'nın alacaklarının toplanması ve sigortasız işçi kalmaması da garantilenmelidir.

"Kapitalizm, işli ve işsiz işçiyi birbirine karşı kullanıyor. Biz birlik olup bu işleyişi bozalım, birleşik gücümüzü kapitalizme karşı kullanalım!" (agy)

TKP İstanbul Bölge Komitesi'nin bu yılın başlarında yayınladığı, deri işçilerine çağrıda bulunan bildiride, bütün işkollarında işli-işsiz işçi dayanışması açısından geçerli olabilecek şu somut öneriler getirildi:

"İşverenlerin saldırısına karşı sendikamıza sahip çıkalım. Sendikal birliğimizi pekiştirelim. Sendikası işçileri sendikalaştıralım. İşveren sendikali işçiyi çıkarıyor da ne yapıyor? Sendikası işsiz işçiyi alıyor. İşli işçi ile işsiz işçinin birliğinin olmamasından yararlanıyor. Oyleyse, işsiz işçiler de sendikalaştırılmalıdır. Kadınların, gençlerin, çocuk işçilerin kazanılmasına, örgütlenmesine özel önem verilmelidir...

"İşsiz işçi arkadaşlarımızla dayanışmak en başta gelen görevimizdir. İşten atılanların çoğu grevin militan öncüleridir. Bu arkadaşlarımızı yalnız bırakmayalım. Sendikalar yasası sendikaların elini kolunu bağlamıştır. Sendikamız yasal olarak işsizlerle dayanışma yapamamaktadır. Bu durum işli işçilerle işsiz işçilerin dayanışmasında yeni, yaratıcı örgütlenmeleri, fabrikadan fabrikaya, işçiden işçiyeye dayanışmayı örgütleyecek organları gerektiriyor. Sendikamızla uyum içinde çalışacak bir İşçi Dayanışma Sandığı örgütlemek artık bir zorunluluk olmuştur. Sendikamızın böyle bir örgütlenmede başı çekmesi, işe girişmesi için sendikanın böyle bir girişimi gerçekleştirmesini sağlayalım.

"İşçinin birliğini sağlamış bir sendika, ücret ve çalışma koşullarını işkolu düzeyinde belirleme ve bunları işverenlere dayatma olanağına sahiptir. İş haftasının 35 saate düşürülmesi, kadın ve çocuk işçiler için eşit işe eşit ücret verilmesi, ücretlerin haftalık ödenmesi, yan ödemelerin de ücrette dahil edilerek toplu sözleşmelerin basitleştirilmesi ve brüt ücret yerine net ücret üzerinden yapılması, işçi sağlığı ve iş güvenliği tüzük ve normlarının uygulanması gibi istemleri işverenlere dayatılabilir. Bu hedefler için savaşımı gündeme alalım..." (İşçinin Sesi, Sayı:349, 2 Mart 1988)

Haydi militan eyleme, haydi örgütlenmeye!

Burjuvazi, emperyalistleşebilmek, dış pazarlarda rekabet gücünü artırabilmek, kârını maksimuma çıkarmak amacıyla üretimde rasyonelizasyona, otomasyona gitmekte, ama bütün çabasına karşın emperyalistleşme hedefinde başarı elde edememektedir. Bu, önümüzdeki dönemde içte sömürünün daha azgınlaşacağını, işten çıkarmaların artan bir hızla sürceğini anlatıyor.

Burjuvazinin, işçilerin sendikal birliğini parçalamaya, işçileri sendikasıylaştırmaya, işçi sınıfının işsiz ve işli kesimleri arasında kama sokmaya yönelik girişimlerinin duracağını düşünmek ise saflık olur.

Bütün bunlara karşı panzehir, burjuvaziye "dur" demenin tek yolu, işçilerin militan, devrimci siyasal eyleminin yükseltilmesidir. Emekçi yığınların ekonomik-demokratik haklar savaşımının burjuva düzene öldürücü darbe vurmak üzere yola çıkan işçi sınıfının devrim bayrağı altına toplanması, sokaklara meydanlara taşmasıdır.

İşte bu noktada, devrimci siyasal merkezler olarak işçi komisyonları büyük önem taşımaktadır. İşçi komisyonlarının önemi, işlevi konusunda 10 Eylül konuşmasında şöyle denmiştir:

"Çok açıktır ki, Türk-İş bir

sendika olarak - dev bir sendika da olsa, bir sendika olarak - daha birinci ya da ikinci gündenden siyasallaşmak ne söz, yüksek düzeyde siyasallaşacak, devrimci siyasallaşacak bu eylemler dizisini göğüsleyemiyor. Başını çekip götürüyor. Ve bu da nesnel bir olgudur. Çünkü yapılması zorunlu bu eylemler, siyasal bir öncülüğü de aynı derecede zorunlu kılıyor. Böyle bir durum var.

(...)

"Bugün Türkiye'de devrimci bir siyasal merkeze ihtiyaç vardır. İşte bizim hünere işçi sınıfımız son sıralarda, işçi hareketinde göreceli duraklama sürecinde bu soruna çözüm üretiyor. Çeşitli iş kollarında işçi komisyonları oluşturuyor. İleri işçilerden oluşan bu komisyonlar, devrimci siyasal merkez işlevi görmek, siyasal boşluğu gidermek üzere ortaya çıkıyor.

"İşçi komisyonları, yoldaşlar, son derece önemli bir gelişmedir. Sovyetler Birliği nasıl doğmuşsa, Türkiye'de de benzeri bir olgunun tohumlarını gözümüzün önünde görüyoruz. Bu tohumlar sağlıklı bir yoldan yeşerip filizlenecek mi, bunu şimdiden söyleyemeyiz ama bu örgütlenmeler, dediğimiz olgunun tohumlarıdır. Bu kesin.

"İşçi sınıfımız biliyor ki, kör kör eylem yapmakla bir yere varılmıyor. Bunu 1980 öncesinden çok güzel öğrendi. Siyasal öncülük olmadan kazanımlar kalıcı olmuyor. Bu amaçla, böyle, devrimci merkezler oluşturuyor.

"Öyle gözüküyor ki, eğer bunlar rotasından çıkarılmazsa, işçi sınıfına öncülük sorunu, sınıf savaşımı temelinde, bunların içinde, siyasetler arası kavgayla belirlenecektir. Nasıl ki Rusya'da Bolşevik Partisi, öncülüğü kazanma sürecini Sovyetler'de çoğunluğu kazanarak noktalamıştır, öyle görünüyor ki, Türkiye'de de böyle olacak, partimiz bu komisyonlarda kıyasıya bir savaşım verecektir.

"Nitekim, bu savaşım da şimdiden başlamıştır. Zira, bu komisyonları daha yeşermeden kurutmaya çalışanlar var. Bir yanda SHP'liler ve TBKP'liler,

yani eski ve yeni sosyal demokratlar pusudalar, öte yanda işçi sınıfının aptal dostları akıllı düşmanı aratıyorlar.

"SHP'liler ve TBKP'liler, şimdilik, aptal dostların onlara duydukları güveni sarsmamak, sağlam bir yer edinebilmek için, bu girişime burunlarını sokmuş, fazla ağızlarını açmadan bekliyorlar. Bu girişimin içinde olan devrimci sol bazı hareketlerin, birinci yanlışı onlara güven duymak oluyor. Bununla da kalmıyorlar. Bu işçi komisyonlarını sendikal muhalefete kısıtlamaya çalışıyorlar. Yani, bunları, sendikalarüstü, daha üst düzeyde, siyasal hedefe götüreceklerine, sendikaların da iktidarına bile değil, muhalefetine koyuyorlar.

"Bunu nasıl yapıyorlar? İşçi komisyonlarının bir üst örgütlenmesi var. Bu üst örgütlenmeye, işçi sendikal muhalefeti diyorlar. Tabandaki örgütlenmelerin adı işçi komisyonları. Yer yer de işçi konseyleri deniyor. Bunlar sendikal muhalefetin çok ötesinde bir işlevle doğmuş. Oysa bunların üst örgütlenmesi olan örgütlenmenin adı sendikal muhalefet. Bu, tepeden aşağıya doğru yayılacak etkiyle, tabandaki örgütlenmenin işlevini boğmak demektir. İşçi komisyonlarına deli gömleği giydirmektedir.

"Bu örgütlenme kesinlikle sendikal muhalefet ya da iktidar işlevi içine hapsedilemez. Bu örgütlenme sendikalara bir alternatif değildir. Bu örgütlenme, sendikaların, sendikal savaşımını tamamlayıcı, yer yer, sendikalar içindeki muhalefetlere de yol gösterici, ama onun çok çok ötesinde, devrimci siyasal merkez örgütlenmesidir. Bu örgütlenmeyi, sendikal muhalefet işleviyle kısıtlamak demek, bu örgütlenmeyi daha doğmadan öldürmek demektir. Bu yaratıcı girişimin sahibi işçi sınıfımız, bunların böyle gırtlaklanmasına da elbet izin veremeyecektir.

Bu uğraşta, işçi sınıfının tek silahı illegal partidir, komünist partisidir!

Haluk Dilaver

Kenan Durukan İmren Aykut'la aynı dili konuşuyor

Hem saht işçi dostu, hem terbiyesiz

"Bizi bir gecede ABD'li işverene sattılar" diyerek fotoğrafını yakan işçilere, Kenan Durukan, "terbiyesiz" dedi. Asıl terbiyesiz kendisidir.

Mehmet Erenler

Harb-İş Sendikası'nın Türkiye'de bulunan 18 NATO askeri üs ve tesisinde imzaladığı toplu sözleşmeye işçiler büyük tepki gösterdiler.

4 Ocak 1988'den beri sürdürülen ve bir türlü sonuç alınamayan görüşmelerden sonra, değişik illerde bulunan tesislerdeki toplam 4550 Harb-İş üyesi işçi, hızlı bir grev hazırlığına girdi. Hatta anlaşmadan birkaç saat önce, çeşitli illerdeki işçiler arasında, "işverenin teklifine evet mi hayır mı" oylaması yapıldığı ve genelde yüzde 95 oranında hayır oyu verildiği görüldü.

İşçilerin isteklerini elde edebilmek için greve hazırlanmalarına rağmen, sendikanın yangından mal kaçırarcasına sözleşmeyi imzalaması işçileri öfkeliendirdi.

Buna tepki olarak, İncirlik Üssü'nde çalışan işçiler Harb-İş genel başkanı Kenan Durukan'ın fotoğrafını yakarak protestolarını dile getirdiler.

"Bizi bir gecede ABD'li işverene sattılar" diyerek fotoğrafını yakan işçilere, Kenan Durukan, yıllanmış işçi bürokrati kafasıyla şöyle yanıt verdi:

"8-10 yıllık bir şoför 1 milyon lira para alacak, beğenmiyorlar. Bir zamanlar baştaçtı ettikleri sendikacıların şimdi fotoğrafını yakıyorlar. Terbiyesizliklerini gösteriyorlar. Yazıklar olsun..." (Milliyet, 22 Eylül 1988)

Kenan Durukan işçinin bu haklı çıkışı tepkiyi, ANAP iktidarının işçiyeye "işçi anası" diye sunmaya çalıştığı bakan İmren Aykut'tan öğrenmiş olsa gerek.

İmren Aykut da aynı sözleri, Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun 10 Şubat 1988'de aldığı kararlarına karşı kullanmıştı:

"Bunlar böyledir zaten. Bir milyon versen bir buçuk milyon isterler. İstedikleri yaygaraysa yaparlar bunlar."

İ. Aykut burjuvazinin sözcülüğünü yapıyor. Sınıfının diliyle konuşuyor. Ya Kenan Durukan'a ne oluyor?

Kenan Durukan işçilerin oylarıyla seçilen ve yine işçilerin onayıyla yıllardır Harb-İş Sendikası'nın başkanlığında bulunan birisi. Yıllardır başkanlıkta ve Türk-İş yönetiminde bulunan bir sendikacının işçilerin tepkisini de konuşunu da genellikle anlamış olması beklenir. Durgun dönemin sisini üstlerine örterek kendini gizlemeye çalışan K. Durukan gibilerinin, savaşımın keskinleşmeye başlamasıyla birlikte, durgun dönemin gizlediği yüzleri bir bir açığa çıkmaya, maskeleri yırtılmaya başlıyor. Önceden de

bilinen bu tipler çalkantılı sınıf savaşımı arenasında tam bir bozguna uğruyor, deşifre oluyorlar. Olan işte budur.

İşçilerin karşı çıkışı nedeni çok önemlidir. Karşı çıkış, itibarıyla ücretlerden kaynaklanmıyor. Ücretler daha geri planda kalıyor. İşçilerin tepkisinin öne çıkardığı olgu, kendileri grev hazırlığı içindeyken, sendika yönetiminin işçilerden habersiz sözleşmeyi imzalamasıdır.

Birkaç saat önce "işverenin teklifine hayır" diyen işçiler greve hazırlanırken, sendika yönetimi onlardan habersiz sözleşme bağliyor. Şube yönetimleri bile sözleşmeden habersiz bırakılıyor. Bunun kadar önemli ikinci neden ise, 1 Ekim 1984'de işe girmiş olan işçilerin durumuyla ilgilidir. Bu tarihte işe başlamış olan ve dört yıldır bilfiil o işyerinde çalışmakta olan işçilere toplu sözleşmenin getirdiği elle tutulur hiçbir şey olmamasıdır.

İşçiler kendilerinden bağımsız bir toplu sözleşmenin bağlanma-

sına izin vermiyorlar. Onlar, uzun bir zamandır uğrunda savaşım verdikleri sendika içi demokrasisinin her alanda işlemlerini istiyorlar. İşverenle yapılan her türlü sözleşmenin tüm işçilere yansımalarını istiyor, yeni işçi, eski işçi ayrımı yapılarak bilinçli bir ayrıcalık yaratılmasına karşı çıkıyorlar.

Böylesine can alıcı istemlerle tepkilerini dile getiren işçiler Durukan'ın "terbiyesiz" demesi, temsil ettiği sınıfı inkar etmekten ve kendi terbiyesizliğini kapatma çırpınısından başka bir şey değildir.

Bugün işverenlerle, işçilerden habersiz gizli pazarlıklar yapanları, işçiler resimlerini yakarak cezalandırıyorlar. Yarın bu ceza daha da büyük olacak, bunlar sınıfa hakaretten yargılanacaklardır.

İşçiler Türk-İş'in içinde yerleşmiş olan işçi bürokratlarını kendi öz güçleriyle birer birer tepeyip, gerçek liderlerini yerleştirerek devrimci Türk-İş'i yaratacaklardır.

Öğrenci gençliğin önündeki fırsatlar, sorun gibi gösteriliyor

KGÖ "ğr nci gençlik içinde doğacak, düşmana gümbür gümbür yağdıracak"

Öğrenci gençliğin bugünkü durumu ve istekleri, partimizin illegal komünist gençlik örgütlenmesi hedefiyle üst üste düşmektedir.

Türkiye burjuvazisinin krizi daha da derinleşmektedir. Burjuvazinin üstüne üstüne yürüyen işçi sınıfının ayak sesleri yükseliyor. Grevler, gecekondu savaşları, sonbahar ve kışın, burjuvazi için dondurucu geçeceğini gösteriyor. Devrimci durumun yaklaştığı, anlaşılıyor. Bu kış yağacak yağmur gümbür gümbür yağacak.

Öğrenci gençlik içinde de aynı yükselen eğri gözleniyor. Yeni öğretim yılının başlaması, öğrencilerin yeniden okullar, yurtlar etrafında kümelenmelerini, sorunlarıyla yine karşı karşıya kalmalarını getiriyor. Gerici eğitim sistemine karşı öğrenci eylemleri de gümbür gümbür yağacaktır.

Öğrenci hareketi, işçi sınıfının devrimci etkisi altında bir gelişme izleyerek yükseliyor. Daha yakından bakarsak, öğrenci gençlik mücadelesinin kendi içinde sorunları olduğunu, ama bu sorunların, işçi sınıfının devrimci etkisiyle fırsata dönüşeceğini görebiliriz.

Sorunlardan biri, bazı sol hareketlerin krizidir. Öğrenci gençlik içinde çalışma yapan küçük burjuva devrimci anlayışlar krizindedir. "Kitlelilik" kaybedilmektedir. Üstüne üstlük bu anlayışlar, "depolitizasyonu nasıl kıracağız" sorusunu manşetlerden indirmiyorlar ve suçu öğrenci gençlikte buluyorlar. Bu krizin nedeni, öğrenci gençliğin kendisi değildir. Asıl neden, bu sol hareketlerin kendisidir, kriz içinde olan onlardır.

Bu hareketlerin, bir yanda öğrenci gençliği yalnız kan bulma alanı olarak görme, öte yanda akademist anlayışları var. Öğrenciler, bu tip anlayışlara karşı duyarsız kalıyorlar. Çalışmalarımızda bunun birçok örneğini

görüyoruz. Sorun gibi görülen veya gösterilen öğrenci gençliğin önündeki fırsattır.

Gençliğin önünde sorun değil, fırsat var

1984-1985 yıllarında, resmi sosyal demokrat anlayışlar öğrenci derneklerinin tepesinde yer alıyordu. Bunlar öğrenci gençlik hareketini mücadelesini burjuvazinin kabul sınırları içinde tutmak için oldukça "özverili" mücadele yürüttüler. Dönemin gerektirdiği eylemler yerine, akademist öneriler yaydılar. Militan eylemleri engellemek istediler.

Dernek yönetiminde olmalarını, yayın olanaklarını militan mücadeleye karşı kullanıyorlardı. Ancak, devrimci fikirlere açık, militan öğrenci kitlesi bu durumdan hoşnut değildi. Öğrenci gençlik, hoşnutsuzluğunu ve tepkisini 14 Nisan eylemleriyle, militan bir şekilde pratikte gösterdi. İşçi sınıfının demokrasi kavgasının devrimci etkisi, öğrenci hareketinin yeni bir düzeye yükselmesini sağladı.

O dönemde reformist çizgiye tepki beraberinde bloklaşmayı da getirdi. Reformist çizginin karşısında geniş bir öğrenci kitlesi vardı. Devrimci fikirlere açık, militan eylemden yana olan gençlik bu blokta yer aldı. Ancak bu blok bütünsellikten uzaktı ve işçi sınıfının devrimci yolunu izleme anlayışı bu blokta egemen değildi.

Birlikte hareket etme durumu, zaman ilerledikçe bozulmaya başladı. Türkiye platformu işlememeye, ya da yalnızca küçük burjuva tartışma ortamı olarak işlemeye başladı. Küçük burjuva hareketler, kendi yapılarında ta-

şıkları zaafı, öğrenci gençliğin içine taşımaya başladılar. Öğrencilerin mücadele gündemi, legal dergilerde belirlendi. Özerk-demokratik üniversite istemi doğrultusunda, YÖK'ün yıkılması için yapılan çalışmalar yetersizleşti, kısırlaştı. İşçi sınıfının demokrasi mücadelesinin gerisinde kaldı.

Öğrenciler bu gidişata tepki göstermeye başladılar. Bu tepkinin en önemli göstergesi, öğrenci derneklerine katılımın azlığıdır.

olmuyorlar. Bu, yanlış anlayışlara karşı bir tepkidir, ama aynı zamanda yanlış karşı bir tepkidir. Öğrenci gençlik bunu da aşacaktır.

Bir diğer önemli gösterge de 28 Nisan rektörlük işgalidir. Polis, kız öğrencilere sarkıntılık yapmasını protesto için rektörün odası işgal edildi ve polis cezalandırıldı. Bu militan eylem, ağırlığıyla öğrencilerin kendi inisiyatifiyle gerçekleştirildi. Olayın başında, sol hareketler dışarda

öğrencilerin içi boş akımlara karşı duyarsızlığıdır. İşte öğrenci gençliğin önündeki fırsat da budur. Öğrencilerin önünde, burjuvazisine, reformist, sağ-sollu oportünistlere karşı mücadele etme isteği duruyor.

İstenen komünist gençlik örgütlenmesidir

Bugün öğrenci gençlik mücadelesini, doğru gözlerle görebilecek

3000 kişilik bir fakültede derneğe üye sayısı 30'dur. Ama, öğrencilerin onayını kazanan bir eyleme, aynı fakülteden 300-350 kişi katılıyor. Polis copunu, göz altını, işkenceyi göze alarak eyleme katılan bu öğrenciler derneğe üye

kaldılar. Olayın ardından birçoğu bunu dile getirdiği gibi, "sahiplik kavgası" da yapıldı.

Kısacası, öğrenciler sorunlarına köklü çözüm bulmak için militan eylem istiyorlar. Depolitizasyon diye getirilen konu,

ve doğru yolu bulabilecek bir örgütlenme istiyor. Merkezi öğrenci örgütlenmesine kavuşmak istiyor. Bir yumruk gibi hareket edebilecek, militan, kendine güvene mücadelesine bağlanan bir öğrenci gençlik mücadelesi istiyor. Ve dahası öğrenci gençliğin ileri ögeleri, devrimci gençler komünist bir partinin neferi olmak istiyorlar. Bugün bir çok öğrenci lideri böyle düşünüyor ve partiyle tanışmak istiyor.

Öğrenci gençliğin bugünkü durumu ve istekleri, partimizin illegal komünist gençlik örgütlenmesi hedefiyle üst üste düşmektedir. Gençliğin önündeki fırsatlardan en önemlisi budur.

Özerk-demokratik üniversite mücadelesi ancak ve ancak işçi sınıfının iktidarı için kavga yürüten partimizin öncülüğünde başarıya ulaşabilir. Öğrenci gençliğin devrimci liderleri ile partimizin buluşma fırsatı vardır. Bizler bu fırsatı değerlendirmek için tüm gücümüzle çalışıyoruz.

Doğru ideolojik konumuyla, kitle çalışmasını derinleştirecek ve partimize genç ve dinamik üyeler kazandıracak komünist gençlik örgütlenmesi, öğrenci gençlik içinde doğacak ve gümbür gümbür yağdıracaktır.

Haydi öğrenci gençliğin mücadelesinde KGÖ yaratmaya!

Sabri Çoşkuner

Yeni öğretim yılında işler daha da kızışacak

Eğitim sistemi değil öfke üretimi

İlkokullusundan, üniversitelisine kadar bütün öğrencilerin, gerici eğitim sistemine karşı öfkeleri bu öğretim yılı içinde biraz daha bilecek.

Yeni bir öğretim yılı daha başlamış bulunuyor. İlkokullusundan, üniversitelisine kadar bütün öğrencilerin, gerici eğitim sistemine karşı öfkeleri bu öğretim yılı içinde biraz daha bilecek.

Birikmiş öfkenin farkında olan burjuvazi telaşindedir. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu ve YÖK yönetimi, tepkiyi biraz "hafifletmek" için, özde değişiklik sayılmayan bir takım değişiklikler öneriyorlar. Ne hoş ki, önerdikleri herşeyle, bırakın tepkiyi azaltmayı, kendilerini batak-

lığa daha çok çekiyorlar.

Talim ve Terbiye Kurulu üyesi Ömer Okutan, orta öğretime yönelik, sınıf geçme sistemi yerine ders geçme sistemini alternatif olarak gösteriyor. Böylece pek çok sorunun kalkacağını ileri sürüyor. Açıktır ki, bu hiçbir şeyi değiştirmeyecektir. Gerici eğitim sistemi, sistem olarak kaldığı sürece "sorunlar" bitmeyecektir.

Nitekim üniversiteler daha ilk gününden olaylı açıldı. İstanbul Üniversitesi'nin, Özal'ın katıldığı açılış töreninde, öğrenci sorunları ile ilgisi olmayan eski güzellik kraliçesi Demet Başdemir'in ko-

nuşma yapmasına, öğrenciler tepki gösterdiler. Protesto amacıyla, Hukuk Fakültesi önünde davul-zurna ile halay çekerek kendileri ayrıca açılış töreni yaptılar. Öğrenciler, öğrenci haklarının konuşulmadığı, öğrenim sorunlarına değinilmediği, öğrencilere de yönetime katılma hakkının verilmemesi bir açılış gününe katılmayız, dediler.

Bu arada burjuvazi ikiyüzlülüğünü bir kez daha gösterdi. Devlet Bakanı Abdullah Tenekci, öğrencilere cevap olarak şöyle dedi:

"Biz sizin hürriyetlerinizi kısıtlamayı hayalimizde bile canlandırmayız. Sizler bizim geleceğimize sizsiniz. Size inanmayı kime inanacağız, kime güveneceğiz." Bir yandan bunları derken, öte yandan, korkularından, daha bu

öğretim yılı başlar başlamaz yüzlerce insanı okuldan attılar. Polis-idear işbirliğini artırmanın çeşitli ince noktalarını buluyorlar. Öğrencilere güvendiklerine göre (!), sınıflara doldurdukları sivil polisleri herhalde eğitim düzeyleri yükselsin diye gönderiyorlar.

Burjuvazinin, ikiyüzlülüğü, yalancılığı, baskısı, gerici eğitim sistemi, YÖK'ü vız gelir. Bütün bu sahtekarlıkları ortadan kaldırmamanın, işçi sınıfının devrimci yolundan yürüyerek, düzeni değiştirerek olanaklı olduğu bilinci öğrencilerde giderek yayılıyor. Bunu bilen burjuvazi korku ve telaşindedir. Burjuvaziye köşeye sıkıştırmak için mücadeleyi daha da tırmandırmak öğrenci gençliğin acil görevidir.

Mahmut Canoğlu

Sosyalist gerçekliğin babası Gorki'nin 50. ölüm yıldönümünde

Sosyalist gerçekçilik üzerine birkaç söz

Sosyalist gerçekliğin en büyük özelliği, yaşamdaki devrimci değişimleri, bu devrimci değişimlere yönelik özlem ve savaşmaları yansıtmadır. Bu yöntem sanatçılardan, yaşamdaki çelişki ve uyumsuzlara çözüm ararken, savaşımçı sosyalist hümanizm mevzilerinde yer almalarını, bilimsel dünya görüşünü kılavuz edinmelerini istemektedir.

Sinem Katksız

Sosyalist gerçekliğin babası sayılan Maksim Gorki, öleli tam elli iki yıl olmuş. Maksim Gorki'nin en büyük gücü, öykü, roman, piyes kahramanlarıyla birlikte yaşayışıdır. Onlarla birlikte yaşamış ve devrim için mücadele etmiştir.

Kimi zaman Volga kıyılarında mujiklerle birlikte yolculuk eder, kimi zamanlarda da fırınlarda fırın işçileriyle birlikte çalışır. Devrimci üniversite öğrencileriyle, yaşam kavgasında hep omuz omuzdur. Yapıtlarının bir kısmını birinci şahıs zamiriyle yazmasının nedeni de kanımca saklayacak, gizleyecek bir şeyi olmamasındandır.

Yakından tanıdığı mujiklere, işçilere, çeşitli emekçi yığınlarına tepeden bakmaz Maksim Gorki. Burjuva yazarları gibi onlara öğütler vermez. Kahramanlarına hep sevecen bakar. Onlarla ağlar, onlarla güler. Uzun açlık yıllarında onlarla birlikte her türlü çileyi bölüşür. Her türlü zorluğa göğüs gerer. Yaşadığını, gördüğünü, gözlemediğini yazar. Yıllarca tutuklanır, çarın polisine boyun eğmez, ödün de vermez. İşçilerin, mujiklerin sefaletini paylaşır. Sovyetler Birliği'ni bir baştan bir başa dolaşır. Yapıtlarındaki insan coğrafyasının zenginliğinin bir nedeni de budur.

Kendi kendini eğitmiş, bir

otodidak olan Maksim Gorki, hemen bütün dünya klasiklerini okumuştur. Hemen her romanında okuduğu, hayran olduğu yazarlardan söz eder. Bütün güzel kitapların, daha güzel, sonsuz bir okuma, araştırma, yazma aşkı Maksim Gorki'yi akranlarından ayırmış, önce Rus işçi sınıfının, daha sonra da dünya işçi sınıfının en büyük yazarlarından yapmıştır. Oysa Rusça Gorki, acı demektir.

Genç yazarların Maksim Gorki'den öğrenecekleri çok şey vardır. Sosyalist gerçekliğin ilkelerini bilmeyen, bunları yaşamında eyleme geçirmeyen yazar, ne denli yetenekli olursa olsun, yarınlara kalıcı yapıt bırakmayacaktır. İşçi sınıfının yazarı olmak, öyle söylendiği gibi kolay şey değildir. Burjuvazinin, burjuva eleştirmenlerinin, editörlerinin tuzaklarına düşmeden, devrim düşüncesinden ödün vermeden, bugün Türkiye'mizde kitap yayımlamak boş bir düşür.

Peki nedir sosyalist gerçekçilik? Bunun yanıtına geçmeden önce, Maksim Gorki'nin yaşam öyküsü iyice bilinmelidir. Bugün hemen hemen her antolojide yaşam öyküsü vardır Gorki'nin. Sosyalist gerçekçiliği şöyle tanımlıyor bütün antolojiler:

1. Edebiyatta ve diğer sanat dallarında yaratıcılık yönteminin adıdır. Bir sanat kavramı olarak,

Sovyet Yazarları Birinci Kongresi'nden (1934) sonra yaygınlaşmıştır. Belirlemesinin, tarihsel koşulları şunlardır: İşçi sınıfının ve tüm emekçilerin, Marksist-Leninist partinin yönetiminde, proletarya devriminin zaferi, sosyalist toplumun kurulması, insanların sosyalist ahlak ilkeleriyle eğitimi için yürüttükleri savaşımıdır. Edebiyat ve sanat alanındaki demokratik gelenekler de, sosyalist gerçekliğin yaratıcılık temelleridir.

2. Sosyalist gerçekliğin dünya edebiyatındaki temelleri, ünlü Rus ve Sovyet yazarı Maksim Gorki tarafından atıldı. Düşünsel ana ilkeleri de ilk önce, Lenin'in "Parti Örgütü ve Parti Edebiyatı"

başlıklı yazısında geliştirildi. (1905)

3. Marksist-Leninist dünya görüşü, sosyalist gerçekliğin düşünsel temelidir. Çünkü, bu sanat yönteminin ödevi, dünyayı zamanında sanat yoluyla da

değiştirmektir. Yetenekli bir sanatçının sosyalist realizm yöntemiyle yapıtlar yaratabilmesi için, her şeyden önce Marksist-Leninist dünya görüşünü derinden öğrenip benimsemesi, sosyalist toplum için yürütülen savaşıma aktif olarak katılması gerekir. Bu suretle, gerçekçiliği devrim yoluyla değiştirmek için savaşım yürüten güçleri yakından tanıy; yaşama ilişkin bilgileri genişler, yaşamdan daha derin izlenimler edinir, bir yaratıcı olarak kişisel yeteneklerini geliştirir, zenginleştirir, toplumu genel gelişme süreci içinde geniş ölçüde etkileyen yapıtlar verir.

4. Sosyalist gerçekçilik, gerçekçi devrimci gelişmesi içinde

kapsamlı, bütünsel ve olanca ruh zenginliği içinde yansıtmamıştır. Marksist Gorki'nin *Ana'sı*, M.A. Şolohov'un *Durgun Don'u* ve büyük Bulgar yazarı Georgi Karaslavov'un beş ciltlik *Sıradan İnsanlar*'i, bunun en parlak örnekleridir. Sosyalist gerçekçilik halkın ölümsüzlüğünü ve yaratıcı gücünü, insana, onun adaletli, uyumlu ve güzel yaşam yaratma olanaklarına inancı pekiştirmektedir. Sosyalist gerçekçilik yöntemiyle yaratılmış yapıtların i-yimserlik coşkusu ile dolu olmasının asıl nedeni de budur. Sosyalist gerçekliğin en büyük özelliği, yaşamdaki devrimci değişimleri, bu devrimci değişimlere yönelik özlem ve savaşmaları yansıtmadır. Bu yöntem sanatçılardan, yaşamdaki çelişki ve uyumsuzlara çözüm ararken, savaşımçı sosyalist hümanizm mevzilerinde yer almalarını, bilimsel dünya görüşünü kılavuz edinmelerini istemektedir.

5. Bazı dogmatik ve sekte görüşlü sanatçılar, sosyalist gerçekliğin estetiğine ilişkin yanlış anlayışların doğmasına neden olmuşlardır. Bunlar, yeni toplumdaki devrimci romantizmi ve devrimci perspektifi açığa kavuşturma istemini, gerçekçiliği güllük güllü gösterme biçiminde anlamışlar, çelişkileri ellerinin tersiyle itmişler, sosyalist gerçeklik yöntemini dar bir naturalizm çerçevesi içine sokup daraltmışlardır. Oysa, sosyalist gerçekçilik, yaşamdaki bütün gerçekliğin, sanatçının devrimci sanat ve bilimsel dünya görüşü açısından, diyalektik çelişkilerin savaşımı içinde verilmesini gerektirmektedir.

Sosyalist gerçekçilik, sosyalist devrim savaşımına paralel olarak dünya çapında hızla yaygınlaşmaktadır.

(Başarafa 2. sayfada) düşüncemiz ise faşizmi desteklemektir.

Burjuvazinin barbarlığını, katliamlarını kitlelere anlatmadan, kavratmadan sen nasıl kitlelerden destek bekliyorsun. Faşizmi anlatmak burjuva yağ çekmekse, sizin yazıdaki düşüncemiz İngiliz emperyalizmine ve faşist T.C. devletine omuz vermektir. O nasıl yazıdır öyle. O yazıyı anlamak, okumak ve savunmak bana iğrenç geliyor insanlık adına..!

Lütfen özeleştirinizi bekliyoruz. Partimiz TDKP böyle seviyesiz yazıya ve düşüncelere zaman ayırması zamanını öldürmek anlamına gelirdi. Muhatap olması bile gerekmediğinden ancak benim gibi bir sempatzana kaleme sarılmak görevi düşüyor.

Sizlerin komünizm anlayışı nasıldır. Dünyada eşi, benzeri yok galiba..! Yazınızı bir kez daha kontrol ediniz ve özeleştiriniz devrimci dürüstlük sayılacaktır.

TKP'nin yayın organında böyle bir yazının çıkması bizim

düşündürücüdür.

12 Eylül faşizminin suçu, 50 insanı idam, 218 insanı işkencede öldürmek, 186 insanı kayıp etmek, 500 bin insanı hapishanelere doldurmak, 1.5 milyon insanı fişlemek, 450 bin insana pasaport vermemek, tüm demokratik hak ve özgürlükleri yok etmek, demokratik kuruluş ve yayınları kapatmak ve daha nice nice sayılamayacak insanlık dışı olaylardır. 1976-1980 yılları arasında yasal olarak çıkan *Halkın Kurtuluşu* gazetesinin 6 tane yazıişleri müdürüne toplam 2500 sene hapis cezası verilmiştir.

Kürdistan'da durmak bilmeyen baskı, işkence ve katliamları yazmak, kitlelere anlatmak, Türkiye ve dünya kamuoyuna duyurmak, eğer burjuvaziye yağ çekmekse, sizin yazıdaki düşüncemiz ise burjuvaziyi aklamaktır, affettir, faşizmin suçunu örtbas etmektir.

Aldanmayalım. Kimseleri de aldatmaya kalkışmayalım.

Eğer burjuvaziye karşı mücadele varsa bu burjuvazinin suçlu olduğunun göstergesidir.

Hem D.S. bunları yazarken, bu doğrultuda örgütlenmeyi ve mücadeleyi Türkiye'nin her yerinde hızla devam ediyor. Mücadelenin başına geçmeye çalışıyor. İngiltere'de saklanmıyor. TDKP'nin tüm militan ve üyeleri Türkiye'de görev başındadır.

O yazınızı okuyan aklı başında devrimciler güler geçer. Teşhir olmanızı sağlar, bunları da hiç düşündünüz mü?

Oylesi yazılarınızın yarar yerine, ne kadar zararlı olduğunu göreceksiniz. Çünkü o yazı ideolojik düşünce değil suçlamadır. Hiçbir devrimci örgüt korku psikolojisi yaymıyor. TKP-İşçinin Sesi hariç. Çıkarttığınız patırtı ve gürültüyü sadece kendiniz ve çevreniz duymaktadır.

Korku psikolojisi yaysaydı devrimci örgütler ve TDKP, sözünü ettiğiniz Taksim 1 Mayıs 88'de 3000 kişilik eylemin sahipleri olmazdık. İTÜ'deki 1000 kişilik yasadışı eylemler,

işçi direnişleri, öğrenci gençlik hareket ve eylemlerinde TDKP ve TGKB yerini alıyor. Partimiz ve *Devrimin Sesi* Türkiye işçi sınıfının bağrından çıkmıştır, onunla iç içedir. Bürokrat ya da öğrencilerin oluşturduğu parti değil, proleter komünistlerden oluşuyor. Mücadele alanımız Türkiye ve K.Kürdistan'dır. O şalırdığınız D.S. ise İngiltere'de değil, Türkiye'de yayınlanıyor.

İngiltere'nin mistik havasında daha çok uyumaya devam ederseniz, daha çok saçmalıklar yazar ve bunalımlara düşersiniz. Keskinliğiniz fazla ise buyrun ülkedeki mücadeleye katılınız parti olarak..!

TDKP sempatzanıyım Erdal Bilen

İşçinin Sesi'nin notu

Erdal arkadaş, Biz *Devrimin Sesi*'ne saldırmadık, yalnızca devrimci hareketin eleştirdiğimiz bir yanına ondan örnek verdik. Senin mektubunda yaptığın savunma, Efeoğlu

yoldaşımızın yazısında *Devrimin Sesi*'nin örnek verilmesinin doğru olduğunu gösteriyor. Demek ki *Devrimin Sesi*, bir sempatzan olarak sana baskı ve işkence edebiyatı konusunda, tam dediğimiz gibi yanlış bilinc vermiş.

Burjuvazinin barbarlığını, katliamlarını, burjuvazinin kendisi zaten bunları yaparak kitlelere kavratıyor, anlatıyor. Bir de devrimci yayın organları tüm dikkatlerini bunları anlatmaya verdiği zaman, burjuvazinin yaymak istediği psikolojiye ister istemez destek sağlamış oluyor. Devrimci yayın organlarına düşen görev, asıl işçi sınıfının, emekçilerin devrimci çıkışlarını, girişimlerini kitlelere duyurmak, kavganın haberini yaymaktır.

Efeoğlu yoldaşımızın dediği gibi, bugün Türkiye'de toplumsal yaşama damgasını vuran, burjuvazinin yasakları genişletme cesareti değil, yükselen işçi hareketi karşısında gösterdiği dizi dizi cesaretsizliktir. Asıl güncel olan ve devrimci

yayın organına yakışan işte bunları sergilemektir. *Devrimin Sesi* bunu yeterince yapmadığı gibi, bugünün Türkiye'sine faşist diyerek, yanlışına tuz biber ekliyor, mücadeleyi yanlış bir zeminde yürütüyor.

Gördüğün gibi, bir partinin mücadelenin ne kadar içinde olduğu, mücadeleye hangi konumdan katıldığı vb., merkez yayın organının nerede basıldığı ile anlaşılıyor. Ülke gerçeklerini doğru görmek, sınıfın içinde olmak ve durumu o sınıfın bakışıyla değerlendirebilmek gerekiyor. Bu gereği yerine getiremeyenler, ister Türkiye'de, ister İngiltere'de, nerede olurlarsa olsunlar, uyuyacak mistik hava bulabilirler. Sorun coğrafi konum değil, psikolojisiyle, ideolojisiyle ve siyasetiyle sınıfsal konum sonudur. Efeoğlu yoldaşımızın yazısına seviyesiz, iğrenç gibi şifatlar kullanıyorsun ama asıl senin, sorunun özünü kaydıran eleştirin biraz seviyesiz kaçıyor.

İşçinin Sesi

Anlamsız ve gereksiz bir referandumla burjuvazi çok şey yitirdi

Ref randumda yarışan burjuvaziydi kazanan işçi sınıfı olacak

Referandumun kendisi de, sayısal sonuçları da burjuvazinin aczini göstermiş, durumunu daha da zorlaştırmıştır.

Yirmi beş Eylül'de yapılan referandum, hem referandum sürecinde yaşananlarla, hem de referandumun sayısal sonuçlarıyla, burjuvazinin iktidarsızlığını ve acizliğini bir kez daha sergilemiştir.

Yerel seçimleri 4 ay öne alalım mı almayalım mı gibi anlamsız bir tartışmadan referandum içine sürüklenmek, çaresizliğin en baş göstergesiydi.

Yerel seçimlerin 4 ay önce ya da 4 ay sonra yapılması tartışması ve yalnızca bunun için bir anayasa değişikliği referandumu, işçi, emekçi halkı zerre kadar ilgilendirmiyordu. Burjuvazi kendi iç çekişmelerinden bu duruma düşmüş ve halkın önüne böyle anlamsız bir referandum koymuştu.

Burjuva muhalefetin de bastırmasıyla sonuçta referandumun gerekçesi büyük ölçüde değişti, Özal hükümetine güvenoylamasına dönüştü. Özal, son ana kadar bunun bir güvenoylaması olmadığı propagandasını yaptı ama bu olguyu sonunda o da kabul etmek zorunda kaldı. Referanduma bir hafta kala, Özal'ın televizyondan yaptığı "önemli" açıklama, referandumu bir güvenoylaması gibi kabul ettiğini gösteriyordu. Özal konuşmasında, referandumdan istediği sonuç çıkmazsa başkanlıktan ve politikadan ayrılacağı

yalanını söyledi. Aynı konuşmada söylediği şu sözler de işin bir güvenoylaması halini aldığı kabulendiğini gösteriyordu:

"Özal'ın gitmesi önemli değildir. Önemli olan, Türkiye'mizde 80 öncesi zihniyet mi geri gelecektir. Türkiye'mizde istikrarsızlık ve çok başlı koalisyonlar, yeniden mi başlayacaktır? Zaten şimdiden biri başbakan, diğeri başbakan yardımcısı şeklinde koalisyon hesabına bile başladılar. *Benim güzel vatandaşım* (Yağcılarla akrabalıkları nasıl da belli oluyor.-İ.S) acaba sen buna müsaade edecek misin? Sevgili vatandaşlarım, anayasa değişikliği ile ilgili bir halkoylamasının muhalefet ve bazı çevrelerce ve daha genel seçimler üzerinden bir yıl bile geçmemişken kör bir iktidar hırsı içinde güvenoylamasına çevrilmesi, hızla gelişen ve modernleşen ülkemiz için gerçekten hazindir."

Özal'ın bu konuşması, tamamen güçsüzlük konumlarından, halka yalvarma, yakarma dolu, kendi sınıfına rest çeken bir üsluptaydı. Referandumdan önceki son televizyon konuşmasında ise Özal, kendini acındıran, zavallı, aşağılık bir ağlama edebiyatı yaptı. Oylarındaki gerilemeyi böylece durdurmaya çalıştı. Bütün olanaklarını ve her fırsatı "evet" propagandası için kullandı. Ancak

ANAP için sonuç yine de hüsrana oldu. ANAP referandumdan her anlamda yenik ve daha da güçten düşmüş olarak çıktı.

Burjuvazinin seçimleri, referandumları halkın duygularını düşüncelerini tam olarak yansıtmaz ama önemli ipuçları verebilir. Bu referandum da belli ipuçları verdi. Tabii baktığımız doğru gören gözlerle, gördüğünü düzgün yorumlayan kafalara.

Referandumun gösterdikleri:

Referandum rakamları en başta halkın Özal hükümetine "hayır" dediğini gösterdi. Referandumun çok büyük ölçüde güvenoylamasına dönüştüğünü düşünürsek yüzde 65'lik "hayır" anlamı budur.

"Evet" oyları, yüzde 35 gibi düşük bir orandadır. Kaldı ki "evet"lerin hepsi de "Özal'a evet" anlamına gelmiyor. Bu anayasa değişikliğidir, ya da yerel seçimler erken yapılmalıdır diye düşünüp de işin başka yanlarını fazlaca düşünmemiş olanların, "anayasa değişikliğine evet" anlamına gelen oyları da vardır. Bu "evet"ler hiç de Özal'ın hanesine yazılmaz.

Üstelik "evet"lerin hepsini ANAP'a evet" olarak saksak bile, ANAP'ın oyları hem oransal olarak hem de mutlak olarak gerilemiştir. 9 ay önce yapılan genel seçimlerden bu yana ANAP'ın oy oranı yüzde 1

gerileyerek yüzde 36'dan, yüzde 35'e düşmüştür. Oyları 9 ay önce 8 milyon 704 bin 335 iken bu referandumda 8 milyon 14 bin 459'dur. Yani ANAP 9 ay içinde 689 bin 876 oy kaybetmiştir. *ANAP oyları kendi içinde de en az yüzde 8 gerilemiştir.* "Evet"lerin hepsinin ANAP'a oy anlamına gelmediğini düşünürsek, görürüz ki gerileme daha da büyüktür.

Seçmenlerin yüzde 14'ü ise burjuvazinin topuna birden "hayır" demiştir. Yüzde üçü geçersiz oy kullanarak, yüzde 11'i de hiç oy kullanmayarak burjuva partilerin görüşleri arasında tercih yapmadığını göstermiştir. Yüzde 14 oranı iyi bir orandır, ama daha da iyisi, 9 ay önceki genel seçimlerden bu yana, bu eğilimin yüzde 5 artmış olmasıdır.

Burjuvazinin ve Özal'ın pişkinliği

Referandum sonuçları belli olunca Özal şunları söyledi:

"Milletimizin sağ duyusu bir defa daha galip gelmiştir. Milletimiz oylarıyla 12 Eylül öncesinin istikrarsız, acil ve beceriksiz yönetimlerine hayat hakkı tanımadığını en açık şekli ile ifade etmiş ve artık onları tarihe havale etmiştir."

Onursuzluğun, pişkinliğin, yalancılığın bu kadarına pes doğrusu.

Referandum sonucuna göre başbakanlığı ve politikayı bira-

kacağını söyleyen Özal istifa etmediği gibi neredeyse zafer naraları atacak. Nitekim İstanbul'da yüzde 40'lık oy için zafer partisi yaptılar.

Referandumun bizim bildiğimiz bir tek ölçüsü vardır. Zafer yüzde 50'nin altı 49.9 olsa bile yenilgidir. Özal bir önceki seçimlere göre gerileyip gerilememeyi ölçü aldıysa o anlamda da yenilmiştir. O halde bu durumun bir tek açıklaması vardır. Özal referandum öncesinde kocaman bir kuyruklu yalanla halkı aldatmaya çalışmıştır.

Yalnızca Özal da değil, burjuva basın da şesi beş gördüğünü, daha doğrusu şesi beş göstermekle görevli olduğunu çok açık etmiştir. Aynı referandum rakamlarıyla onların büyük puntolu haber başlıklarına bakın:

"Taktik savaşı Özal'ın", "Özal, güvenoyu aldı", "seçmen bunalım istemiyor", "muhalefet umduğu sonuca ulaşamadı". (*Hürriyet*, 27 Eylül 1988)

"Özal' büyük şehirler kurtardı", "Özal memnun, ANAP'ta bayram sevinci var!" (*Günaydın*, 26 Eylül 1988) "Özal'a sarı ışık" (*Milliyet*, 26 Eylül 1988)

İşadamları ve dış basın tekelleri de aynı türden yorum yaptılar. Tabii matematik bilmediklerinden değil, gerçeği başka türlü yansıtmak zorunda olduklarından böyle yaptılar.

Sosyal demokrat *Cumhuriyet*'te ise konu bol bol karikatürlere ve fıkralara neden oldu. Özal'ın pişkinliğini espiyeye boğabilmek de bir başka pişkinlik.

Ya peki, kendisine sendikacı diyen, hatta devrimci sendikayız diye mangalda kül bırakmayan ama rakamların gösterdiğini de göremeyen bakar körlere ne demeli.

Laspetkim-İş genel başkanı Vahdet Karabay'ın referandum sonuçlarını değerlendirmesine bakın:

"Özal amacına ulaştı. Özal şimdi Mart ayına kadar biraz temkinli davranacak. Mart'tan sonra pervasızca yoluna devam edecek" (*Milliyet*, 27 Eylül 1988)

Banksis genel başkanı Yılmaz Şengözer de şöyle diyor:

"Ülkenin kaymağını yiyen yüzde 35 gitme dedi. İstedikini elde eden Özal, bundan sonra da bildiğinden şaşmayacaktır." (*agy*)

Bunların ortak özelliği, umut veren koca aydınlığı değil, köşedeki küçük karanlığı görmelelidir. Gözlerini oraya dikmiş, hiç kıpırdatmıyorlar. Ama onlar ışığı görmemekte direnirlerse ışık büyüyecek büyüyecek ve kendisi gelip onların gözüne girecektir.

Referandumun kendisi de, sayısal sonuçları da burjuvazinin aczini göstermiş, durumunu daha da zorlaştırmıştır. Sürekli güç kaybeden iktidarın üstüne bir de hiçbir şey kazanmadığı gibi referandum yorgunluğu çökmüştür.

Bu referandumda yarışan burjuvaziydi kazanan işçi sınıfı olacak.

Zekiye Gülveren

